

START MET BELEGGEN

ZET JOUW GELD AAN HET WERK

DE LANGE
TERMIJN

START MET BELEGGEN

ZET JOUW GELD AAN HET WERK

DE LANGE TERMIJN

Copyright

© 2025, De Lange Termijn

Uitgegeven in eigen beheer

info@delangetermijn.nl

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Dit boek is opgedragen aan alle mensen die ons in de afgelopen jaren hebben geholpen en gesteund. Het is geweldig om te zien hoeveel mensen hun kennis willen delen en daarmee anderen helpen beter te gaan beleggen en meer financiële vrijheid te behalen. We hopen met dit boek ons steentje bij te kunnen dragen aan het verspreiden van deze broodnodige basiskennis.

DISCLAIMER

De informatie in dit boek is informatief en educatief bedoeld. Wij zijn geen professioneel adviseurs en accepteren dan ook geen verantwoordelijkheid voor enige schade geleden door het navolgen van informatie in dit boek of op onze website.

Schakel professioneel advies in wanneer je daar behoefte aan hebt. Wij kunnen en mogen geen persoonlijk financieel advies geven en geen enkele uitslating in dit boek is als persoonlijk financieel advies bedoeld.

De informatie in dit boek vormt geen uitnodiging of een verzoek om beleggingen aan te schaffen. Beleggen kan leiden tot verlies. Een eventueel beleggingsbesluit betreffende financiële instrumenten moet gebaseerd zijn op een individueel, professioneel advies en een prospectus gepubliceerd door een bevoegde instantie.

We hebbende inhoud van dit boek niet geschreven als beleggingsadviseurs, noch teksten opgesteld om aan wettelijke bepalingen te voldoen. De informatie in dit boek is verstrekt met de nodige zorg en aandacht, maar wij zijn niet aansprakelijk voor de juistheid en/of volledigheid van de teksten, economische informatie of algemene marktgegevens.

De informatie in dit boek reflecteert de actuele stand van zaken bij publicatie en betreft geen voorspelling van toekomstige ontwikkelingen. Check altijd de officiële website van een eventueel vermelde aanbieder voor de meest actuele informatie.

Inhoud

Voorwoord	3
Over ons	4
Wat je aan dit boek hebt	6
Nog voordat je start met beleggen	8
Waarom starten met beleggen?	12
Beleggingen kiezen	18
Een beleggingsplan	26
Emoties en beleggen	40
De risico's van beleggen	50
Rendement met beleggen	54
Let op je kosten	59
Waar ga je beleggen?	65
Tijd om de volgende stap te zetten	72
De eerste €100.000	77
Beleggen vlak voor een crash	79
Nawoord	88

VOORWOORD

We leven in een geweldige tijd. Waar onze (groot)ouders hun beleggingen nog moesten doorfaxen naar een stoffige beurshandelaar, hebben wij met onze mobiele telefoon 24/7 toegang tot alle beleggingen die we maar wensen. Wereldwijd, vanaf de bank, het toilet, op vakantie of tijdens een film. Zonder dat we iemand hoeven te mailen of bellen....of faxen.

Maar deze geweldige tijd kan voor veel mensen ook als heel overweldigend ervaren worden. Youtubers, TikTokers, bloggers, media kanalen die over de laatste beurstrends rapporteren. Alles schreeuwt om aandacht. Alles lijkt mogelijk en we dagen onszelf en elkaar steeds maar weer uit om overal aan mee te doen.

Qua beleggingen is er meer keus dan ooit en we lijken hierdoor soms wel verlamd bij het zetten van die eerste stap. We zien door de bomen het bos niet meer. En dus doen we niets, uit angst het fout te doen. Het niet nemen van een beslissing is ook een beslissing, maar wij weten dat veel angst voortkomt uit een gebrek aan de juiste informatie.

Je kunt niet alles weten voordat je ergens aan begint en dat is ook helemaal niet nodig. Maar een beetje houvast om die eerste stap te kunnen zetten, is soms alles wat nodig is om de nieuwsgierigheid te prikkelen.

En die nieuwsgierigheid heeft je waarschijnlijk hierheen geleid. We hopen dat we het met dit boek verder kunnen aanwakkeren.

“Curiosity is the secret to a bigger life”

OVER ONS

Wij zijn Jasper en Twan, twee doodgewone beleggers die met een optimistische kijk op de toekomst, de ups en downs bespreken van het investeren in onder andere: aandelen, ETF's, edelmetaal, crypto en startups.

Jasper is sinds 2019 een actieve belegger met een sterke overtuiging in de kracht van innovatie. Hij gelooft dat op de lange termijn de meest vooruitstrevende bedrijven in de snelst groeiende sectoren de grootste winnaars op de beurs zullen zijn.

Deze overtuiging toont zich in een geconcentreerd portfolio, met een sterke nadruk op technologie. Jasper investeert momenteel voornamelijk in crypto, small caps en startups, gericht op de volgende generatie marktleiders.

In 2021 lanceerde hij de "Mister Don Podcast," waarin hij in meer dan honderd afleveringen zijn inzichten over beleggen in innovatieve bedrijven deelt. Daarnaast was hij de Chief Commercial Officer bij een vooraanstaand Nederlands cryptobedrijf, waar hij zijn expertise in de sector verder uitbreidde.

Twan is actief belegger sinds 2006 en heeft dus al heel wat uiteenlopende marktfases meegemaakt. Over die gehele periode heeft hij, met een simpele beleggingsstijl, een gemiddeld jaarlijks rendement weten te realiseren van 16%.

Hij heeft de afgelopen tien jaar duizenden uren onderzoek gedaan die resulteerden in onder andere een boek en meer dan 300 artikelen die samen al ruim een miljoen keer gelezen zijn.

Als mede-oprichter van De Lange Termijn houdt Twan zich voornamelijk bezig met onderzoek naar macro-trends, psychologie en beleggingsstrategieën.

Ons doel met **De Lange Termijn** is om een verfrissend geluid te bieden voor moderne beleggers, die met een opportunistische bril kijken naar kansen in de markt. Van beleggen in aandelen en ETF's, tot startups en crypto. Dit maakt "De Lange Termijn" een uniek platform.

Wij nemen ons geld serieus, maar vinden dat beleggen vooral gewoon leuk moet kunnen zijn. Wij praten en schrijven laagdrempelig en toegankelijk over beleggen. In de basis informatief, met een gezellig sausje, maar met ons eigen geld ook veel "skin in the game".

Wij zijn geen financiële professionals. Wij zijn die vriend, buurman of collega waar je naartoe gaat omdat zij honderden uren in de praktijk spenderen aan datgene waar jij minder tijd voor hebt.

De inzichten, lessen, fouten en successen documenteren wij via dit platform en onze wekelijkse podcast, zodat anderen dit ook praktisch kunnen toepassen en beter gaan beleggen.

WAT JE AAN DIT BOEK HEBT

Het is niet onze bedoeling om jou ervan te overtuigen dat je moet beleggen. Die beslissing is geheel aan jou. Maar aangezien je dit boek nu leest, gaan we er vanuit dat je klaar bent om te gaan beginnen. Alvast gefeliciteerd met die beslissing en de eerste stap naar meer financiële wijsheid en vrijheid!

We gaan je in dit boek via een simpel stappenplan laten zien hoe je kunt starten met beleggen. Het is namelijk eenvoudiger dan je denkt, maar je hebt wel een houvast nodig. Een basis die je vertrouwen geeft dat je geen valse start maakt.

Na het lezen van dit boek heb je als het goed is een antwoord op de belangrijkste vragen:

- Waarom zou ik beleggen?
- Hoe beleg ik eigenlijk?
- Welke beleggingen kies ik dan?
- Waar koop ik die belegging(en)?

En natuurlijk komen ook vragen aan bod als:

- Kan ik al mijn geld kwijtraken?
- Wat is het effect van emoties op beleggen?
- Hoe snel kan ik vermogen opbouwen?
- Heeft sparen nog zin?

Zodra je dit boek uit hebt, zou je in staat moeten zijn om:

- Duidelijk te hebben wat jouw doel met beleggen is
- Het bedrag te kiezen waarmee je wilt beleggen
- Een belegging te kiezen om mee te starten
- Een account te openen bij een broker
- Jouw eerste belegging te doen

Dus, ben je er klaar voor? Laten we beginnen bij het begin...

NOG VOORDAT JE START MET BELEGGEN

Natuurlijk, je wilt misschien zo snel mogelijk beginnen met beleggen. Maar toch willen we allereerst even noemen dat wij pas met beleggen zouden starten als we de volgende vijf zaken op orde zou hebben.

1. FOCUS OP VERDIENEN

Tenzij je in een gouden wiegje geboren bent, zul je allereerst geld moeten verdienen om te kunnen leven. Je hebt in deze wereld nou eenmaal (uitzonderingen daargelaten) geld nodig om mee te kunnen doen. Geld verdienen doe je door waarde toe te voegen aan de maatschappij. Althans, dat is onze mening. Jij levert input: kennis, tijd en inzet. En de waarde van die input, krijg je als output in geld uitgekeerd op je bankrekening.

Dat kan natuurlijk op allerlei manieren: via een baan, voor jezelf beginnen, klusjes doen etc. Maar ook oude spullen verkopen op Marktplaats aan mensen die er nog wel iets aan hebben.

Beleggen lijkt heel sexy en veel mensen denken hierdoor snel rijk te kunnen worden. Maar de waarheid is, dat je waarschijnlijk op korte termijn rijker zult worden door meer te gaan verdienen dan met winst uit jouw beleggingen.

- Zeker in het begin heb je er meer aan om op jouw inkomen te focussen, dan op rendement uit beleggingen.

2. BELEGGEN IS GEEN VERVANGING VAN WERK

Wanneer je net start met beleggen, zouden we het ook zeker niet zien als een manier om er jouw werk van te maken. We weten dat veel influencers vertellen hoe simpel het is om een fulltime inkomen te verdienen met traden en beleggen. Maar dit is gewoonweg niet realistisch. Twan heeft het geprobeerd en het is in bijna 20 jaar beleggen nog nooit een vervanging gebleken van zijn salaris of inkomen uit een baan of onderneming.

- Maak niet de fout die veel mensen maken, door te denken dat je met actief beleggen een steady maandelijks inkomen kunt genereren.

3. GEEF MINDER UIT DAN JOUW INKOMEN

Je kunt je hele leven werken, dikke salarissen verdienen en toch niet vooruit komen. Wanneer je elk jaar jouw inkomen volledig uitgeeft, of zelfs meer, dan zul je moeten werken tot je dood. En hier gaat het voor velen al mis. Namelijk, een goed salaris of inkomen is op zichzelf niet genoeg om er financieel op vooruit te gaan. Je zult geld over moeten houden.

Wie denk je dat over het algemeen beter af is: Dirk, die jaarlijks €200.000 verdient, maar geen cent overhoudt. Of Susan, die jaarlijks €50.000 verdient en slechts de helft uitgeeft.

Veel mensen zullen Dirk aanwijzen. Dik salaris, waarschijnlijk een dikke auto en een nog dikker huis. Veel uiterlijk vertoon van rijkdom doet mensen vaak denken dat iemand ook echt "rijk" is. En dat is natuurlijk helemaal prima, want ieder is z'n eigen mens. Maar toch beschouw ik Susan over het algemeen als beter af. Zij

kan leven van minder dan haar inkomen en heeft hierdoor de mogelijkheid om met dat extra geld te gaan werken aan haar toekomstdoelen.

- Geef maandelijks minder uit dan wat er binnenkomt en beleg de rest.

4. ZORG EERST VOOR EEN SPAARBUFFER

Leg eerst een spaarbuffer aan van minimaal €1.000, in het geval van onvoorziene kosten. Die lijken altijd te komen wanneer je dit het minst verwacht en kunt gebruiken. Liever nog meer dan dat. Een algemene richtlijn die Twan zelf aanhoudt, is om minimaal 3 maanden aan uitgaven op een spaarrekening te hebben staan. Zeker in de huidige, onzekere tijd is het raadzaam om meer geld op een spaarrekening te hebben staan dan in betere tijden.

Je wilt niet voor uitgaven komen te staan die je alleen maar zou kunnen betalen door jouw beleggingen (met verlies) te moeten verkopen. Ja, het kan en je kunt het risico nemen, maar in de praktijk gaat het gewoon niet werken.

- Leg een spaarbuffer aan voor (kostbare) onvoorziene omstandigheden.

5. LOS DURE SCHULDEN AF

Nog voordat wij zouden starten met beleggen, zouden wij eerst al onze schulden (met uitzondering van een studieschuld of hypotheek) afgelost willen hebben. De meningen lopen hierover nogal uiteen. Moet je eerst je schulden aflossen of kun je al beginnen met beleggen, terwijl je schulden hebt?

Wij zijn zelf geen voorstander van beleggen terwijl je nog schulden hebt in de vorm van rood staan, creditcard aflossingen en bijvoorbeeld persoonlijke leningen. Dus zouden we die schulden eerst zo snel mogelijk wegwerken.

Veelal kun je namelijk de hoge (boete)rente op schulden zien als rendement. Los jij een schuld af waarvoor je 10% rente moet betalen, dan heb je dus al 10% winst. Dat is hoogstwaarschijnlijk meer dan je in diverse jaren op de beurs zal verdienen.

- Los jouw dure schulden af!

Oké, nu deze dooddoeners uit de weg zijn, kunnen we echt beginnen.

WAAROM STARTEN MET BELEGGEN?

Misschien wel de meest voor de hand liggende vraag, maar toch eentje die veel beginnende beleggers overslaan. Wat ons betreft begint elke actie of nieuwe stap met de *waarom-vraag*. Dus, waarom wil jij beleggen?

Misschien zie je mensen om je heen beleggen en wil jij dit ook. Of heb je nu alles op een spaarrekening staan en levert het je niets op. Misschien wil je vermogen opbouwen, zodat je later minder hoeft te gaan werken of een rianter pensioen hebt. Wat je reden ook is, je wilt waarschijnlijk later meer geld hebben dan nu, toch?

Met beleggen zet je jouw geld (waar je hard voor werkt) aan het werk om het in de komende jaren niet minder, maar meer waard te laten worden. Zodat je in de toekomst meer kunt doen met dat geld en niet minder. Dat is al een mooi doel en een reden om te gaan beleggen: om er in de toekomst beter van te worden en niet slechter.

OK, maar waarom dan beleggen en niet gewoon sparen? Sparen is immers veel veiliger en hoef je lang niet zoveel kennis voor op te bouwen, toch?

SPAREN

De simpele waarheid is: van sparen word je niet rijker. De inflatie zorgt er elk jaar voor dat jij met jouw euro's van vandaag, volgend jaar minder kunt kopen. Je verliest koopkracht. Veel mensen zien

dit niet. Immers, stort je vandaag €10.000 op jouw spaarrekening en laat je het daar staan, dan zie je volgend jaar nog altijd €10.000 staan. Niets verloren, niets gewonnen - toch? Nou, niet helemaal.

Stel dat de inflatie elk jaar 2% is. Dat betekent dat volgend jaar, gemiddeld genomen, producten en diensten 2% duurder zijn. Met andere woorden: elk jaar gaat jouw koopkracht er 2% op achteruit. Boodschappen, gas/water/licht, benzine en ga zo maar door. Alledaagse dingen die we nodig hebben in het leven, worden alsmaar duurder.

Elke €10.000 koopt volgend jaar zodoende producten en diensten ter waarde van nog maar €9.800 ($10.000 \times 98\%$). Het jaar erna nog ongeveer €9.600 ($9.800 \times 98\%$) en zo verder. De inflatie eet de waarde van jouw spaargeld op en daardoor koop je er in de toekomst minder mee dan nu.

In tijden waarin je nog een hoge rente had op een spaarrekening, was dit een minder groot probleem. Maar in de huidige tijd is de spaarrente gedaald tot vrijwel niets, terwijl de inflatie meer dan 2% is.

Is sparen dan helemaal nutteloos? Nee, wat ons betreft niet. Geld weg zetten op een spaarrekening doe je voornamelijk voor de korte termijn. Alles wat je denkt binnen een jaar te zullen uitgeven, kun je weg zetten op een spaarrekening. Voor wanneer er iets in huis kapot gaat, een vakantie, een andere auto, nieuwe fiets voor je kinderen etc. Weet je nu al dat je binnen een of twee jaar een bedrag nodig hebt ergens voor, ga er dan niet mee beleggen.

- Om er de komende jaren niet op achteruit te gaan, zul je iets anders moeten doen met het geld dat je normaal gesproken veilig op een spaarrekening weg zou zetten.

ZET JOUW GELD AAN HET WERK

Dus met beleggen is het op z'n minst de bedoeling dat je minimaal de inflatie verslaat. Zodat het geld dat je nu opzij zet, in de toekomst tenminste hetzelfde kan kopen als nu. Het geld dat je nu niet nodig hebt, zet je aan het werk om meer geld voor jou te laten verdienen.

Maar wat wil je dan, dat jouw geld voor jou gaat doen? Welk type werk ga je jouw geld geven? Het antwoord op deze vragen is bepalend voor hoe je straks gaat beleggen en welke beleggingen je gaat kiezen. Over het algemeen kunnen we onderscheid maken tussen:

1. Beleggen voor groei
2. Beleggen voor inkomen

1. BELEGGEN VOOR GROEI

Verreweg de meeste mensen die beleggen, doen dat om het geld dat ze inleggen simpelweg meer waard te doen worden. En dus om zodoende meer vermogen op te bouwen. Elke euro die je nu belegt, moet straks idealiter meer waard zijn.

Typerend hierbij is dat je een periode kiest waarbij je besluit om het geld waarmee je belegt, niet te gebruiken voor andere dingen. Je blijft hierbij werken en het geld dat je nu niet nodig hebt, beleg je elke maand of ieder jaar consequent. Je zorgt voor een constante stroom van nieuw geld dat belegd wordt, waarmee je

jouw vermogen elk jaar een zetje geeft en steeds meer geld voor jouw laat werken via beleggingen.

Van nul naar jouw eerste €10.000, €100.000 en zo verder.

2. BELEGGEN VOOR INKOMEN

De andere vorm van beleggen is gericht op het genereren van inkomen. Je hebt misschien wel eens gehoord van dividendbeleggen. Dit zijn beleggingen in bedrijven die een deel van hun winst uitkeren aan de aandeelhouders. Door te beleggen in dit soort bedrijven, betalen zij jou een passief inkomen uit. Dit gebeurt doorgaans elk kwartaal of eens per jaar.

Beleggers die kiezen voor dividendbeleggingen, willen meestal (uiteindelijk) hun actieve inkomen uit werk vervangen door een stroom van passief inkomen. Mensen die (vervroegd) met pensioen gaan en niet meer willen of kunnen werken, hebben op deze manier voldoende inkomen om van te kunnen leven.

Maar ook als je niet helemaal wilt stoppen met werken, maar wel minder wilt gaan werken. Om bijvoorbeeld meer tijd te spenderen met jouw gezin. Dan kun je minder gaan verdienen, omdat het passief inkomen (dividend) jouw actieve inkomen aanvult.

KAN HET DAN NIET ALLEBEI?

Ja, dat kan. Sommige mensen doen dat ook. Maar ook al kan dit werken, tonen veel onderzoeken aan dat het verstandig is om met een van beide strategieën / doelen te starten. Ook Twan heeft dit gemerkt. Hij is van het een naar het ander geswitcht en weer terug. Dat zet niet echt zoden aan de dijk.

Het is een beetje water naar de zee dragen en wat je wilt is focus. Volledige focus op hetgeen dat voor jouw levensfase het belangrijkste is.

Ben je jong en nog lang niet van plan te stoppen met werken, ga dan voor groei. Zit je dicht tegen jouw (vervroegd) pensioen aan, misschien is beleggen voor inkomen dan het juiste voor jouw situatie.

Mocht je niet weten of je voor vermogensgroei of inkomen wilt gaan, kies dan de eerste. Zoals gezegd: verreweg de meeste mensen beleggen voor vermogensgroei. Je kunt later altijd nog je complete groei-portfolio verkopen en omzetten naar beleggingen die je een passief inkomen geven.

SAMENGEVAT

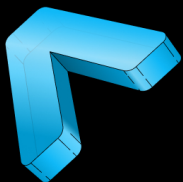
- Vraag jezelf eens af waarom jij wilt gaan beleggen
- Inflatie vermindert in de toekomst de koopkracht van jouw spaargeld
- Met beleggen wil je minimaal de inflatie verslaan, om er in de toekomst niet op achteruit te gaan
- Wil je gaan beleggen voor vermogensgroei of wil je (nu al) een deel van je inkomen halen uit beleggingen?
- Twijfel je of heb je echt geen idee, ga dan voor vermogensgroei

TRADING 212

Build wealth every day

Investeren zonder commissie

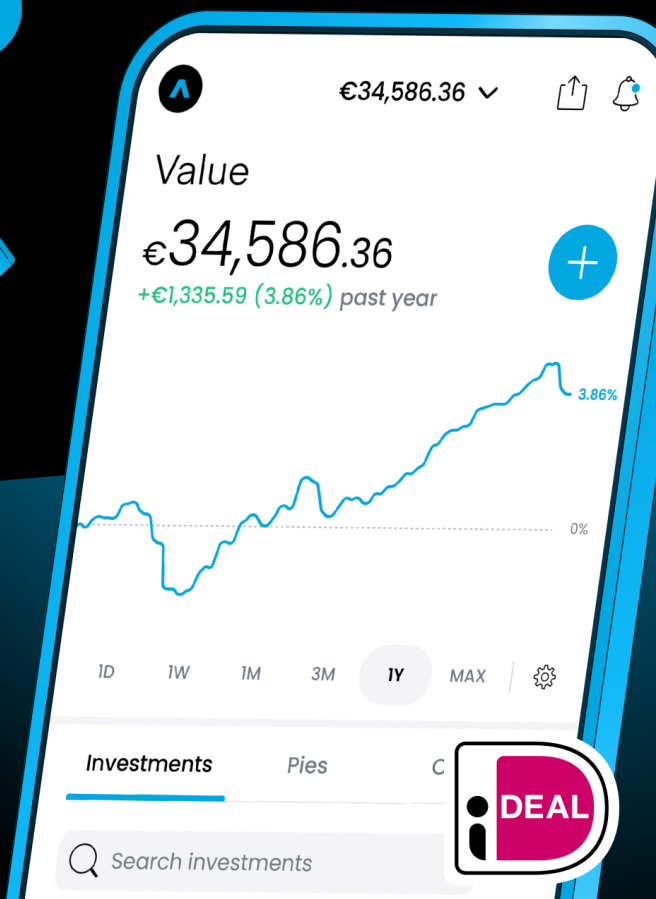
Account openen

★ Trustpilot

TrustScore 4.6 | 42,212 reviews

Bij het investeren, loopt je kapitaal risico. Er kunnen andere kosten van toepassing zijn. De afbeelding is uitsluitend bedoeld voor illustratiedoeleinden, niet indicatief voor toekomstige resultaten.

BELEGGINGEN KIEZEN

Er zijn letterlijk honderdduizenden beleggingen waar je uit kunt kiezen. Aandelen, ETF's, futures, hefboomproducten, opties, obligaties, cryptovaluta en ga zo maar door.

De een nog complexer dan de ander. En ook al zul je na een aantal jaren wellicht heel wat typen beleggingen geprobeerd hebben, beperken we ons in dit boek tot de basis. Althans, wat wij als de basis zien: Individuele aandelen en Exchange Traded Funds (ETF).

INDIVIDUELE AANDELEN

Je kent ze vast wel: aandelen van bekende bedrijven als Apple, Microsoft, Facebook (Meta), Amazon, Tesla en vele anderen. Grote namen, kleine namen, beursgenoteerde bedrijven waar je in kunt beleggen.

Het voordeel van het kiezen uit individuele namen is dat je volledig zelf bepaalt waarin je wilt beleggen. Ben je zelf helemaal fan van Apple of Google, gebruik je al hun producten en zie je een mooie toekomst voor ze? Dan wil je waarschijnlijk ook delen in hun succes.

Door te beleggen in individuele aandelen, investeer je in de toekomst van deze bedrijven. Doen ze het goed, groeit hun winst en zien andere beleggers hier ook brood in? Dan zal doorgaans de koers van het aandeel stijgen en daarmee ook de waarde van jouw belegging.

Twan is zelf ooit begonnen met aandelen in Apple. Vlak voordat de eerste iPhone werd aangekondigd in 2007. Gaandeweg is hij in andere bedrijven gaan beleggen en werd het al snel een uitgebreid portfolio van mooie namen.

Dat werkte prima en hij had er veel plezier in. Maar ook ondervond hij dat het beleggen in individuele aandelen een keerzijde had: het kost heel veel tijd. Het volgen van de ontwikkelingen, winstcijfers, toekomstplannen, nieuwe producten, wisseling van management en ga zo maar door. Alles kan namelijk invloed hebben op de koers van het aandeel van zo'n bedrijf.

En die tijd had hij niet, door zijn drukke baan. Hij merkte dat het steeds meer een taak werd voor in het weekend en die vrije uren wilde hij niet achter zijn laptop besteden. Dus de vraag die jij jezelf hierbij kunt stellen is: “wil ik veel tijd stoppen in het bijhouden van de ontwikkelingen van individuele bedrijven waar ik in beleg?”

Is het antwoord volmondig “ja”, doen! Is het antwoord “nee”, dan is er een minder tijdrovende manier om te beleggen in aandelen van dit soort bedrijven.

EXCHANGE TRADED FUNDS (ETF)

Toen Twan zelf serieuzer aan zijn eigen beleggingsplannen ging werken, is hij ook serieuzer gaan beleggen in ETF's. En nu denkt hij vaak: was daar maar mee begonnen, in plaats van al die losse bedrijven en aandelen die hem in het begin veel tijd en stress hebben gekost.

Wat ons betreft zou iedere onervaren belegger er verstandig aan doen om te beginnen met een ETF. Maar wat is een ETF nou eigenlijk?

Een ETF is een fonds (of: indextracker), waarmee je een mandje van bedrijven koopt. Met een ETF hoef je niet zelf aan de slag met individuele aandelen van bijvoorbeeld Apple, Microsoft, Amazon en Netflix. Die zitten namelijk allemaal in het mandje van de ETF. Natuurlijk afhankelijk van welke ETF je kiest om in te beleggen. Want ook hierin is het aanbod overweldigend, want er zijn meer ETF's dan beursgenoteerde bedrijven in de wereld.

Toen Twan zijn vriendin vertelde wat Exchange Traded Funds zijn, zei ze: “oh, kan ik dat een beetje zien als een playlist op Spotify?”. Zo, die zag hij niet aankomen. Maar we lenen hem graag van haar, als voorbeeld.

SPOTIFY PLAYLIST

In Spotify heb je miljoenen nummers. Je kunt zelf individuele nummers opzoeken en in jouw playlist zetten. Of je kiest een playlist die al samengesteld is uit nummers. Zie een ETF als een playlist in Spotify. De bedrijven zijn de nummers. Je hebt heel veel playlists op Spotify waar deels dezelfde nummers in zitten. Een nummer kan namelijk zowel leuk zijn voor een *zomerse-dag-playlist* als voor een *chillout-sunday-playlist*.

Bij ETF's heb je dus waarschijnlijk net zoveel te kiezen als playlists in Spotify. Maar het kiezen van de juiste ETF om in te beleggen is vanzelfsprekend wat belangrijker dan een playlist om naar te luisteren.

VERSCHILLENDE SOORTEN ETF'S

Misschien wil je meteen al kiezen voor een ETF waarin bedrijven vertegenwoordigd zijn, die zich voornamelijk richten op het ontwikkelen van games.

Of kies je voor een ETF die bestaat uit aandelen van bedrijven die zich richten op het maken van elektrische auto's.

Je kunt het zo gek niet verzinnen, of er is wel een ETF voor te vinden. Meer smaken dan bij de ijssalon. Of er meer soorten zijn dan Spotify playlists, durf ik niet te zeggen.

Over het algemeen kun je de verschillende ETF's verdelen over:

- ETF's die een specifieke beurs volgen (bijvoorbeeld de Amerikaanse S&P500 of Amsterdamse beurs, de AEX)
- ETF's die een regio volgen (bijvoorbeeld Zuidoost-Azië)
- ETF's die een sector volgen (bijvoorbeeld gezondheidszorg)
- ETF's die een thema volgen (bijvoorbeeld duurzaamheid)

Al deze ETF's zijn samengesteld om specifiek of heel breed te investeren in bedrijven die aan de criteria voldoen van de ETF. Wat je interesse ook is en welke ETF je ook kiest, toch denken wij dat er een type ETF is die elke beginnend belegger in zijn of haar beleggingsplan moet hebben: de "Wereld ETF".

WERELD ETF'S

Wereld ETF's (of All-World ETF's) richten zich op een wereldwijde dekking van beursgenoteerde bedrijven. De grootste ETF's bevatten maar liefst meer dan 3.000 wereldwijde bedrijven. Met andere woorden, beleg je met een dergelijke ETF in de grootste namen. Je koopt in feite "de markt".

**"DON'T LOOK FOR THE NEEDLE IN THE HAYSTACK.
JUST BUY THE HAYSTACK."**

JACK BOGLE, OPRICHTER VANGUARD

Het voordeel hiervan is dat je een enorme spreiding hebt in een enkele ETF. En dit is dan ook de reden waarom veel mensen de afgelopen tien jaar in dit soort ETF's zijn gaan beleggen. Het is een redelijk stressvrije en eenvoudige manier van beleggen.

En ook al heeft beleggen ALTIJD risico, toch is een Wereld ETF een relatief veilige manier om je geld aan het werk te zetten. Immers, je koopt een belegging die de grootste namen bevat. En zou er eentje failliet gaan - bijvoorbeeld Apple - dan valt dit bedrijf uit de ETF (uit de playlist) en komt er een ander voor in de plaats.

Je investeert met een ETF in bedrijven die het goed doen en bedrijven die minder goed presteren. Niet alle duizenden bedrijven in een brede Wereld ETF zullen immers elk jaar winnaars zijn. Logisch ook, toch?

Het is daarom minder een *alles-of-niets* belegging en meer *een-beetje-van-alles* belegging. De meest succesvolle hobby-beleggers doen alleen maar aan dit soort ETF's.

Wij spreken wekelijks beleggers die goed zijn in het uitzoeken van bedrijven die blijven groeien. Maar dit is slechts voor een heel klein deel van alle beleggers weggelegd. Verreweg de meesten (95%+) zijn niet in staat om de gemiddelde rendementen van een Wereld ETF te verslaan. Dus mocht je het toch willen proberen, dan weet je hoe jouw kansen liggen bij het zoeken naar individuele winnaars.

- Zie een Wereld ETF als een playlist met de meest populaire, beste of meest gedraaide nummers van het jaar.

ACCUMULATING EN DISTRIBUTING

Ho, wacht even. Wat is dit nou weer? We zouden dit boek in simpele taal houden! Ja, maar aan sommige termen ontkom je nou eenmaal niet. En dit punt is bij het kiezen van een ETF toch belangrijk om te weten.

Bij het kiezen van een ETF zul je merken dat er vaak een term of afkorting achter staat. Veel ETF's bevatten namelijk bedrijven die dividend uitkeren. En omdat jij via een ETF in die bedrijven belegt, heb jij recht op dat dividend.

ACCUMULATING (ACC)

Bij een zogeheten *accumulating* ETF wordt het uitgekeerde dividend in de koers van de ETF verwerkt. Het gaat rechtstreeks weer terug in het fonds. Het voordeel hiervan is dat je geen dividend uitgekeerd krijgt in euro's, welke je dan zelf moet gaan investeren.

DISTRIBUTING (DIST)

Bij een *distributing* ETF wordt het dividend wel uitgekeerd in euro's. Het voordeel hiervan is, dat je zelf kunt bepalen wat je met die euro's doet. Het nadeel is, dat je dat dus zelf moet bepalen.

Soms biedt een type ETF beiden varianten aan. Je ziet dan een versie met *Acc* achter de naam en een versie met *Dist*. Dan kun je zelf kiezen wat je prettig vindt. Maar meestal niet en dan kun je of voor een andere ETF aanbieder gaan, of het voor lief nemen en zelf de uitbetaalde euro's (per kwartaal of per jaar) herinvesteren.

Je kunt er dan bijvoorbeeld nieuwe stukken van dezelfde ETF van kopen, het geld gebruiken om een andere belegging van te doen of het over te laten schrijven naar jouw bankrekening. Dat dividend is namelijk jouw geld!

WELKE ETF KIES JE OM MEE TE STARTEN?

Jij kiest natuurlijk zelf waar je in wilt beleggen. Dat kunnen wij niet voor je bepalen. Maar als wij opnieuw zouden moeten beginnen, dan zou een enkele Wereld ETF de solide basis vormen van ons beleggingsplan. Ook zouden wij kiezen voor een “accumulating” versie, aangezien hierdoor automatisch het dividend herbelegd blijft worden en we er zodoende helemaal geen omkijken meer naar hebben.

Onze favoriete Wereld ETF's vind je op delangetermijn.nl/beginners

SAMENGEVAT

- Kies of je voor individuele aandelen wilt gaan of voor een ETF
- Besluit voor jezelf of je met een Wereld ETF gaat starten als basis van jouw beleggingsplan

EEN BELEGGINGSPLAN

Een beleggingsplan is een hele serieuze term die je overal tegenkomt. Je moet een plan hebben. Ja, eens. Zonder een plan ga je waarschijnlijk niet het gewenste resultaat halen, omdat je anders maar wat doet.

Maar een plan hoeft helemaal niet ingewikkeld te zijn. Sterker nog: het hoort juist simpel en eenvoudig te zijn. Hoe simpeler het plan, hoe eenvoudiger het zal zijn om je aan dat plan te houden.

Je hebt in de vorige hoofdstukken kunnen lezen over het bepalen van je doel en het kiezen voor individuele aandelen of ETF's. Daarmee kun je de “waarom” en “wat” vragen beantwoorden. Maar nu nog de “hoe” vraag:

- Hoe lang ga je beleggen?
- Hoe vaak ga je beleggen?
- En met hoeveel geld?
- En hoe houd je dat allemaal bij?

BELEGGEN VOOR DE LANGE TERMIJN

De beste resultaten in de markt worden geboekt door beleggers die een lange adem hebben. Mensen die niet van plan zijn om een jaartje te gaan beleggen en dan iets anders te gaan doen met hun geld.

De grootste succesfactor bij beleggen is namelijk *tijd*. Hoe meer tijd jij jouw belegging kunt geven, hoe langer het voor jou aan het

werk kan gaan. “Rome wasn’t built in a day”, want mooie resultaten kosten nou eenmaal tijd.

Oké, wat is dan een lange termijn? Dat is voor iedereen anders misschien. In deze wereld waarin we nu leven, lijkt het namelijk wel alsof iedereen vrijwel direct resultaat wilt zien en het geduld ontbreekt om iets moois op te bouwen.

Stel je zelf in op minimaal 10 jaar. Maar beter nog: 20 tot 30 jaar. Zo lang? Ja, zo lang. Als het goed is heb je bij de waarom-vraag al kunnen bepalen dat je niet wilt beleggen voor een doel dat in de nabije toekomst ligt. Je belegt voor VEEL later, toch?

Zelf hebben wij geen doel voor onze beleggingen, qua datum of jaar. Wij willen gewoon dat het belegde vermogen gestaag blijft groeien. Bouwen aan iets voor de toekomst, want we hebben het geld niet direct nodig om op een eiland te zitten (of een eiland te kopen).

Maar goed, we dwalen af. Laten we het houden op 20 tot 30 jaar in de toekomst. Kom je gaandeweg sneller bij je doel, door fantastische beursjaren, mooi. Zo niet: rustig blijven bouwen aan je vermogen.

EENMALIG EN PERIODIEK BELEGGEN

In principe heb je twee keuzes bij het bepalen hoe vaak je wilt gaan beleggen. Of beter gezegd: inleggen. Je kunt ervoor kiezen om het geld dat je nu beschikbaar hebt, in z’n geheel te beleggen. Daarnaast kun je ervoor kiezen om periodiek te gaan beleggen. Bijvoorbeeld elk jaar op 1 januari, of structureel elk jaar op de dag dat je een bonus of jouw vakantiegeld krijgt. De meeste mensen kiezen er echter voor om maandelijks te beleggen.

Maandelijks beleggen is populair, omdat het in te leggen bedrag vaak komt vanuit een maandelijks inkomen. Bijvoorbeeld een salaris of de winst uit jouw eigen onderneming. Dat geeft elke maand houvast en een structuur om je beleggingsplan mee vol te kunnen houden.

Stel dat je besluit om bijvoorbeeld elke maand van jouw salaris €100 over te maken naar jouw beleggingsrekening. Dan koop je dus 12 keer per jaar een belegging en krijg je over het gehele jaar een gemiddelde koers, waarvoor je jouw belegging hebt kunnen kopen. Dit maandelijks beleggen met een vast bedrag heeft een naam.

DOLLAR COST AVERAGING

Ok, we werken niet met dollars bij ons, maar het gaat om het concept. Bij een Dollar Cost Averaging (DCA) strategie, beleg je dus elke maand met hetzelfde bedrag. *No matter what!* Het voordeel is, dat dit een stressvrije en simpele manier van beleggen is, die voor de meeste mensen eenvoudig vol te houden moet zijn.

Waarom stressvrij? Omdat de markt het gehele jaar op en neer beweegt, maar jij je met deze strategie geen zorgen hoeft te maken of je nou de top of de bodem van de markt koopt. Je hoeft de markt niet te timen. Je krijgt namelijk over het gehele jaar, op deze manier, een gemiddelde prijs voor jouw belegging(en).

Daalt de koers in april, dan krijg je voor jouw maandelijkse inleg meer aandelen. Stijgt de koers in juni, dan krijg je voor datzelfde bedrag even wat minder aandelen. Twan heeft vele jaren zo'n 80% van zijn beleggingen op deze manier gedaan.

Waarom? Omdat het zo succesvol is! Toegegeven, uit alle onderzoeken blijkt dat iemand die de markt perfect weet te timen, ook de beste rendementen behaalt. Dat is logisch. Maar het is nou juist zo opvallend te noemen dat het verschil in resultaat, vergeleken met een Dollar-Cost-Averaging strategie, heel klein is.

Zo klein zelfs, dat dit verschil wat ons betreft het niet waard is om al je tijd achter een scherm te besteden om te trachten de markt perfect te timen. Voor die paar extra procenten winst. Als wij onszelf zouden kunnen toespreken toen we net begonnen met beleggen, dan zouden we onszelf vertellen dat we gewoonweg elke maand hetzelfde bedrag moeten inleggen.

Waarom zijn er dan toch zoveel mensen die deze simpele strategie niet uitvoeren? Wij mensen zijn rare wezens. We denken altijd dat we het beter kunnen en dat we slimmer zijn dan anderen. Om heel eerlijk te zijn: een DCA strategie is misschien ook wel gewoon te saai voor sommigen. Het mist de spanning van een dalende markt, een stijgende markt, een ritje naar boven, een ritje naar beneden en ga zo maar door.

De eenvoud van een DCA strategie klinkt bijna te mooi om waar te zijn. En dus moet het misschien wel onzin zijn! Maar nee. Twan kan volmondig zeggen dat na meer dan 18 jaar beleggen, dit voor hem (en vele anderen) de meest gebalanceerde en succesvolle manier van beleggen is geweest.

BELEGGEN MET GELD DAT JE KUNT MISSEN

Deze zin hoor en lees je heel vaak. Of de versie “beleg alleen met geld dat je bereid bent te verliezen”. Maar even serieus: wie kan er nou geld missen en wie is er nou bereid om zijn geld te verliezen?

Maar er zit een kern van waarheid in, wanneer je hem op de juiste manier leest. Wat bedoeld wordt met *beleg alleen geld dat je kunt missen*, is dat je alleen met dat deel van jouw geld gaat beleggen dat je niet nodig hebt voor andere doeleinden.

Wanneer je eenmaal gestart bent met beleggen, kan het zijn dat er een periode komt waarin de beurzen zomaar ineens 50% lager staan. Je bent dan op papier de helft van jouw investering kwijt. Dit voelt als verlies, maar is het (nog) niet.

Pas wanneer je verkoopt, zul je daadwerkelijk nog maar de helft van de waarde in euro's terugkrijgen op jouw bankrekening. Zolang je niet verkoopt, de aandelenmarkt blijft bestaan en je niet in vage bedrijven hebt geïnvesteerd die failliet zijn gegaan, blijft het dus een verlies *op papier*.

En dan komt de vraag: “hoe lang gaat dit dan duren?”. Misschien was je van plan om het geld uit jouw beleggingen te gebruiken voor een nieuwe keuken of zelfs om van te kunnen leven. Of een bruiloft. Zal je partner wellicht niet heel gelukkig van worden.

En daar gaat het nou juist om: wanneer je met geld belegt dat je eigenlijk niet kunt missen, dan moet je erop voorbereid zijn dat dit kan betekenen dat je jouw beleggingen in de toekomst met verlies moet verkopen. Omdat je het ineens echt nodig hebt en toch eigenlijk niet kunt missen. Dat is gewoon zonde en helemaal niet nodig.

- Dus, beleg alleen met geld dat je de komende tijd niet nodig hebt en echt een tijd kunt missen.

START MET EEN VRIJ LAAG BEDRAG

De grootste goedbedoelde fout die je wat ons betreft kunt maken, is in al jouw enthousiasme een maandelijks bedrag kiezen dat eigenlijk te hoog is. Wanneer je bijvoorbeeld elke maand netto €2.000 op jouw bankrekening gestort krijgt en jouw vaste en variabele lasten zijn samen €1.800. Dan zou je dus elke maand €200 overhouden om mee te beleggen.

Maar dat is wel heel erg de grens opzoeken van jouw financiële weerbaarheid en laat dus heel weinig ruimte voor duurdere maanden, een vakantie, een kapotte wasmachine en ga zo maar door.

Wij hebben ook gemerkt dat we in het begin altijd teveel wilden beleggen en waren zelfs bereid om dan maar minder boodschappen te doen in de maand. Maar zo kun je het beste niet beginnen aan jouw beleggingsreis.

Geef jezelf de ruimte om erin te groeien. Heb je elke maand €200 over die je niet direct nodig hebt en dus denkt te kunnen missen? Kies er dan voor om te starten met €100 en zet de rest weg op een spaarrekening. Gaandeweg kun je dan kijken of je echt structureel met meer dan dat kunt gaan beleggen.

Het gaat er namelijk niet om dat het bedrag zo hoog mogelijk moet zijn. Het gaat erom dat je een bedrag kiest, dat je maandelijks structureel kunt blijven missen en consequent mee kunt blijven beleggen. Het is misschien een beetje vergelijkbaar met de sportschool. Van nooit sporten naar “ik ga vijf keer in de week”.

Resultaat: na een maand stop je ermee, want dit houdt je niet vol. Bouw het rustig op, zodat het een gewoonte kan worden waar je

goed aan kunt wennen. Succes = consequent kleine stapjes blijven zetten, gedurende een langere periode.

- Begin met een lager maandelijks bedrag dan je denkt te kunnen missen.

STOP NIET MET BELEGGEN

Het gevaar van een te hoog maandelijks bedrag is tevens dat er een grote kans is dat er iets onverwachts gebeurt, wat roet in het eten gooit. Of dat je even te lief voor jezelf bent in de zomer, omdat je een paar honderd euro extra nodig hebt voor terrasjes.

Op zich niets mis mee, maar wanneer je het beleggen even op pauze moet zetten omdat je extra kosten hebt, kom je heel moeilijk weer op gang. Wij mensen zijn gewoonte-dieren. Uitstel leidt vaak tot afstel en als we eenmaal gewend zijn aan een (slechte) gewoonte, leren we die heel moeilijk weer af.

We've been there!

Twan had in het begin soms jaren waarin zijn beleggingen maandenlang op pauze stonden. Hij had het geld echt nodig voor andere dingen. En niet alleen duurde het daardoor maanden langer om weer op te starten, ook hadden die verloren maanden ervoor gezorgd dat hij de beste koersen had gemist.

Zonde. Gewoon niet doen. Blijf beleggen, wat er ook gebeurt. Desnoods verlaag je het maandelijks bedrag tot het minimum dat je kunt missen. Al moet je het doen van €10 per maand, blijf beleggen. Het gaat om het volhouden van de gewoonte en het werken aan een financieel mooie toekomst. Ga jij jezelf over 20

jaar uitleggen dat je zelfs een klein bedrag niet vrij kon maken om mee te blijven beleggen?

- Blijf beleggen, wat er ook gebeurt.

HANDMATIG OF AUTOMATISCH BELEGGEN

Ze zeggen wel eens: “het grootste struikelblok bij beleggen, dat ben jij”. Hoe meer handelingen er nodig zijn om jouw euro’s te beleggen, hoe groter de kans dat het even niet lukt. Of dat je er even geen tijd voor hebt. Of net te horen hebt gekregen dat er SALE is bij jouw favoriete webshop, waar je al zo lang op wachtte.

Handmatig beleggen heeft daarom absoluut niet onze voorkeur, als het om beginnende beleggers gaat. Al was het alleen al omdat we onszelf inmiddels kennen.

Stel je eens voor dat jij maandelijks belegt. Dan heb je dus in een jaar maar liefst twaalf keer de mogelijkheid om jezelf te saboteren door niet (op tijd) in te leggen. Daarom pleiten we altijd voor automatisch beleggen. Zoveel mogelijk op de automatische piloot. Zodoende verwijder je de stappen die ervoor kunnen zorgen *dat het toch even niet doorgaat deze maand*.

Bij de meeste brokers en banken kun je eenvoudig instellen dat jij jouw maandelijkse inleg automatisch wilt beleggen. Via een bankoverschrijving of machtiging bijvoorbeeld.

- Laat zoveel mogelijk automatisch verlopen, zodat jij het beleggingsplan niet in de weg zit.

GEBRUIK APARTE BANKREKENINGEN

Een tip die Twan ook in een vroeger stadium had willen weten, is om aparte bankrekeningen te gebruiken voor beleggingen en uitgaven. Wanneer je gaat beleggen van dezelfde rekening als waar je de boodschappen en huur/hypotheek van betaalt, dan ga je dingen met elkaar mixen die niet altijd goed uitkomen.

Zo kan het voorkomen dat je maandelijkse belegging niet lukt, omdat er te weinig op je rekening staat. Want er kwam een onverwachte uitgave tussendoor, waardoor je saldo te laag was. En dus moet je weer handmatig geld gaan overmaken naar je beleggingsrekening. Terwijl je nou juist zo lekker bezig was met die automatische overschrijvingen.

Begin gewoon met het openen van een aparte bankrekening die je alleen gaat gebruiken voor beleggen. Veel banken bieden de mogelijkheid om meerdere (sub)betalrekeningen onder hetzelfde account te hangen. Waar het echter om gaat, is dat het een betaalrekening is met een apart IBAN rekeningnummer. Van spaarrekeningen kun je over het algemeen niet direct geld overschrijven naar externe rekeningen en brokers.

Biedt jouw bank niet de mogelijkheid aan om meerdere IBAN betaalrekeningen aan te maken? Open dan een rekening bij een andere bank. En het liefst een rekening zonder betaalpas, spaarproduct, creditcard etc. Gewoon, een simpele betaalrekening zonder poespas.

- Gebruik aparte bankrekeningen voor jouw uitgaven en beleggingen.

BETAAL JEZELF EERST

Als er iets is dat in zo'n beetje alle personal finance boeken voorbij komt, is het wel het belang van jezelf eerst betalen. Voor veel mensen misschien geheel onnatuurlijk, maar het principe gaat erom dat je allereerst aan jezelf denkt, voordat anderen aan de beurt zijn.

Zoals je misschien weleens in een vliegtuig hebt gehoord: "Zet eerst uw eigen masker op, voordat u anderen helpt". Wie herkent dit nou niet: zodra het salaris binnen is, wordt er vrijwel direct van alles afgeschreven.

Huur, telefoon, verzekering(en) etc. Je was een paar uurtjes rijk en nu staar je hopeloos naar je scherm met de vraag hoe je de maand gaat doorkomen met boodschappen, etentjes, die nieuwe jas die je al een tijdje nodig hebt en ga zo maar door.

En sparen, hoe zit het daarmee? Nee, dat zie je aan het eind van de maand wel, mocht er iets over zijn. En beleggen? Dat al helemaal niet.

Deze volgorde van prioriteiten is volgens experts de reden waarom veel mensen niet verder komen met hun spaargeld en beleggingen. Immers, deze twee belangrijke categorieën komen als allerlaatste aan bod. Nadat alle andere kosten voorrang hebben gekregen. En laten we even eerlijk zijn: hoe vaak komt het voor dat je aan het einde van de maand nog iets over hebt?

Zolang je niets doet aan de volgorde van jouw financiële prioriteiten, is er dus weinig kans dat er iets zal veranderen. En dan ben je wellicht over vijf of tien jaar geen stap verder dan waar je nu staat.

Maar er is een strategie die ervoor kan zorgen dat je vanaf nu meer financiële ruimte gaat opbouwen. Een systeem wat de rijkere al hun hele leven toepassen: betaal jezelf eerst! Jezelf eerst betalen houdt in dat je de volgorde van jouw financiële verplichtingen omdraait. Nog voordat je jouw rekeningen gaat betalen, maak je alvast geld over naar jouw spaar- of beleggingsrekening.

Daarom heet het “betaal jezelf eerst”. Jij bent belangrijker dan de rekeningen. Jouw financiële toekomst is belangrijker. Niets zou dat in de weg moeten zitten. Jij betaalt jouw toekomstige zelf allereerst uit. Dan pas komen anderen aan de beurt die geld van je krijgen.

De meest succesvolle beleggers doen het op deze manier. Het is een gewoonte die je jezelf kunt aanleren. Dat is vast even wennen, want je zet jezelf vast niet altijd op de eerste plaats. En ja, rekeningen moeten betaald worden om te kunnen leven en geen betaalachterstanden op te lopen. Maar dan zorg je maar dat je op de een of andere manier die rekeningen kan voldoen (of verlagen), zodat het niet ten koste gaat van je beleggingsplan.

- Salaris binnen? Eerst geld naar je beleggingsrekening, dan pas de rest!

ZELF BELEGGEN OF LATEN BELEGGEN

Je kunt ervoor kiezen om zelf aan de slag te gaan en volledig in controle te zijn over waar, wanneer en in wat je gaat beleggen. Ook kun je ervoor kiezen om jouw geld te *laten* beleggen. Door een partij die al het werk voor je doet, zodat jij er geen omkijken meer naar hebt.

Vooraf veel banken en vermogensbeheerders bieden de mogelijkheid om jouw geld te laten beleggen door hen. Dit heet dan vaak *begeleid beleggen* of *profielbeleggen*. Je opent in zo'n geval een beleggingsrekening bij hen, kiest een type profiel uit (zeer defensief tot zeer offensief), bepaalt jouw maandelijkse inleg en ze gaan voor je aan het werk.

Het voordeel van *voor je laten beleggen* is dat je er geen omkijken naar hebt. Persoonlijk denken wij dat veel startende beleggers te snel voor deze vorm van beleggen kiezen. Je kunt dit namelijk gewoon heel goed zelf. Tevens zitten er in dat soort profielfondsen beleggingen die je misschien zelf niet zou uitkiezen en betaal je ook nog eens extra voor het gemak. Op jaarbasis soms tot wel vier keer zoveel als wanneer je zelf gaat beleggen.

Wanneer je dit boek straks uit hebt, zijn we ervan overtuigd dat je dat soort profielfondsen niet nodig hebt en genoeg kennis in huis hebt om zelf te kiezen waarin en hoe je belegt. Bovendien leer je ook niets door alles voor je te laten doen. Dus na jaren beleggen ben je misschien wat euro's rijker, maar veel wijzer ben je er niet van geworden.

- Kies om zelf te gaan beleggen, want het is eenvoudiger en leerzamer dan je denkt (en goedkoper).

BIJHOUDEN VAN JOUW BELEGGINGEN

Al die beleggingen die je door de jaren heen gaat doen, wil je natuurlijk ook in de gaten houden. En nee, dan bedoelen we nou ook weer niet dat je elke dag de prijs van jouw ETF of de waarde van je portfolio moet checken. Daar word je gillend gek van en is echt een *waste of time*. De markt doet wat het doet, of je nou uren

naar een grafiek staart of niet. Je hebt er geen enkele controle over.

Nee, wat we bedoelen is dat het motiverend werkt als je de resultaten van jouw beleggingsplan kunt volgen. Bijvoorbeeld eens per maand of kwartaal. Vroeger moest je hier heel wat handmatig werk voor verzetten in bijvoorbeeld Excel. En zo doen veel mensen het nog steeds. Toch hoeft het al lang niet meer op deze manier.

De laatste jaren zijn er vele “portfolio apps” beschikbaar gekomen. Gratis of betaald, ze zijn er in overvloed. Wanneer je net start met beleggen, kun je het voorlopig even houden bij een enkel platform waar jij jouw geld investeert. De meerderheid van die platformen hebben dit soort tools al ingebouwd.

Zo kun je gemakkelijk en snel de totale waarde, inleg en het rendement van jouw belegging(en) in een oogopslag zien. Daar hoeft je geen Excel formules voor aan te maken of papieren dagboek voor bij te houden. Het mag natuurlijk wel, maar het hoeft niet.

SAMENGEVAT:

- Kies een maandelijks bedrag om mee te beleggen
- Zorg dat dit bedrag niet te hoog is en je het de komende jaren elke maand kunt missen
- Stop niet met beleggen, wat er ook gebeurt
- Doe zoveel mogelijk op de automatische piloot, via automatische incasso's en geplande overschrijvingen
- Gebruik aparte bankrekeningen voor jouw beleggingen en uitgaven
- Betaal jezelf eerst, want jouw toekomst is belangrijk
- Kies voor zelf beleggen, in plaats van voor je laten beleggen. Veel leuker en goedkoper en makkelijker dan ze je willen doen geloven.

EMOTIES EN BELEGGEN

Heb je wel eens met een knorrende maag in een restaurant gezeten, om vervolgens compleet kortsluiting te krijgen van de tientallen pagina's van de menukaart? Tien kip gerechten, acht met vis, zes met rund, zeven vega. En dan ook nog een stuk of twintig voorgerechten, soepen, bijgerechten, nagerechten. Kortsluiting dus.

Dit noemen ze de *Paradox of Choice*. Het hebben van keuze in je leven is goed, maar het hebben van teveel keuze kan tegen je gaan werken. Je hebt in zo'n geval twee uitkomsten:

1. Je kunt niet kiezen, doet niets of laat iemand anders kiezen
2. Je kiest, maar bent eigenlijk nooit tevreden met jouw keuze (omdat misschien toch een van die vele andere dingen beter waren geweest voor je)

Nu is dat in een restaurant misschien nog te overzien. Je hebt honger en misschien is jouw keuze dan niet de beste, je maag kan in ieder geval weer even aan de bak. Bij beleggen kan dit wel een struikelblok zijn. Je kunt soms overweldigd raken door het enorme aanbod van beleggingsproducten waar in te investeren valt.

Een beginnend belegger ziet in feite een menukaart met honderden gerechten. En het overgrote deel van die gerechten staat ook nog eens in het Chinees. Zonder plaatjes erbij. Ga dan maar eens een keuze maken, waar je geen spijt van zult krijgen.

EEN BELEGGING DIE EIGENLIJK ALTIJD WEL GOED IS

Je hebt eerder in dit boek al gezien dat het daarom voor ons overduidelijk is dat een startende belegger zichzelf een plezier zou doen, door te beginnen met een Wereld ETF. Dat kun je zien als het gerecht op de kaart dat eigenlijk altijd wel goed is.

Zodra je dat als basis hebt, kun je verder gaan kijken. Maar het hoeft niet. Want heel eerlijk: meer soorten beleggingen doen vaak meer schade aan je portfolio, dan wanneer je het heel simpel houdt.

Ook wij hebben het dikwijls anders gedaan. Zodra je aan het beleggen gaat, wil je ook eens wat andere dingen proberen. Misschien een kip-spiesje, of een soepje. Niets mis mee, maar laat je niet verleiden om overal in mee te gaan. Veel beleggingsproducten worden gepromoot als “the next big thing” en Social Media staan vol met *finfluencers* die je maar al te graag het nieuwste speeltje aanraden.

AFLEIDING, RUIS EN TRENDS

En waarom? Omdat mediakanalen, of het nou influencers of grote platformen zijn, jou het laatste nieuws willen verkopen. Er moet altijd iets zijn om over te schrijven, over te praten en aan te bevelen. Anders komt niemand meer kijken. En dan kan er ook niet verdiend worden (aan advertenties). Dus hoe trek je elke dag of elke week veel mensen naar jouw kanaal of website? Juist, door steeds nieuwe content te maken.

In onze optiek is dit voornamelijk *ruis*. Het is afleiding. En ja, ook wij zijn hier al zo vaak ingetrapt. Onze emoties namen het over en

we hadden weer voor een paar duizend euro aan hippe beleggingen of zogenoemde “trend ETF’s” in onze portfolio’s.

Het probleem is niet dat dit helemaal goed of fout is. Het ding is wel, dat het alles heel complex maakt en dat is nu juist niet hoe je wilt beginnen met beleggen. Twan is bijvoorbeeld al sinds 2006 bezig en heeft in die tussentijd zijn portfolio zien uitdijen naar maximaal 70 beleggingen en weer zien krimpen tot 5 beleggingen. Als een jojo.

Zijn eerlijke conclusie: afgezien van heel veel lessen en ervaringen die hij door dit proces heeft opgedaan, is hij nu weer op het punt van *less is more*. Zijn portfolio bestaat nu nog uit maximaal 10 beleggingen. In 2021 waren dat er twee keer zoveel en in 2020 waren dat er nog bijna drie keer zoveel. Vaak kom je weer terug bij de basis. Waar het echt om gaat.

- Dus: begin simpel en klein. Laat je niet prikkelen of overtuigen dat je alleen succesvol zal zijn met beleggen, wanneer je de laatste en hipste belegging in je portfolio hebt. Begin gewoon met een Wereld ETF. Dan is de grootste honger gestild en kun je met een gevulde maag de rest van de menukaart doornemen.

HET EFFECT VAN NIEUWS EN KOERSEN

Elke dag, de hele dag op een schermpje kijken hoe de prijs van een belegging beweegt. Of het laatste nieuws over de markten in de gaten houden, zodat je altijd weet wat er speelt.

Tenzij je een professionele belegger of financieel analist bent, heeft dit echt heel weinig nut. We zijn helemaal doorgeslagen in het willen volgen van nieuws en prijsinformatie. Je hebt geen

enkele controle over koersontwikkelingen en beursgerelateerde gebeurtenissen. En wanneer je net start met beleggen, kan het zelfs schadelijk zijn voor je beslissingen.

We hebben tegenwoordig 24/7 de mogelijkheid om prijzen en nieuws te kunnen checken. Alles wat we zien, kan hierdoor op elk moment van een dag een trigger voor onze emoties zijn. Crasht de markt en heb je net jouw maandelijkse belegging gedaan, dan schrik je vast en ga je op zoek naar “de reden van de crash”.

Op veel websites vind je verschillende artikelen over de crash en is het een en al negatief gedoe. Nog meer negatieve emotionele triggers. Op dat moment open je jouw *beleggingsapp* en zie je de waarde van jouw portfolio met nog eens honderden euro's dalen. Wat een drama, dit beleggen is niets voor jou. Je hebt zo hard gewerkt voor dit geld en nu is dit casino ermee vandoor. Snel verkoop je alles, om zo de pijn niet meer te hoeven voelen. En.. na een week staat alles weer op hetzelfde niveau als voor de crash, schrijven alle websites dat het toch weer goed komt en zit jij met de gebakken peren.

Dit is echt een scenario waar heel veel mensen doorheen gaan. En meerdere keren per jaar. Compleet krankzinnig en nutteloos. Wees je hiervan bewust, tijdens het starten met beleggen: websites verdienen aan advertentieruimte en willen zoveel mogelijk kijkers trekken. Elke dag weer. En zullen alles schrijven om steeds maar weer terugkerende lezers te trekken. Liever nog negatief nieuws, dan positief nieuws. Dat wekt namelijk hevigere emoties op en dan wordt het artikel sneller en veelvuldiger gedeeld.

Koersen (prijzen) bewegen nou eenmaal elke dag op en neer. Elk jaar zijn er meerdere prijscorrecties. Elke zoveel jaar zijn er meerdere grote crashes. Prijzen van beleggingen gaan nooit in een rechte lijn omhoog (of omlaag). Wist je bijvoorbeeld dat Amazon een van de meest succesvolle aandelen aller tijden is? Had je tijdens de beursgang in 1997 een simpele 100 dollar geïnvesteerd en nooit verkocht, dan was die 100 dollar nu maar liefst meer dan 1 miljoen dollar waard geweest.

Wow, geweldig toch! Wat een mazzelaars zijn die mensen die dat hebben gedaan. Maar wat ze er niet bij zeggen, is dat in de afgelopen 25 jaar het aandeel al meerdere keren met 60-80% in een paar maanden tijd gecrasht is. En dus verkochten massa's mensen in paniek. Om vervolgens weer veel te laat terug te kopen, toen bleek dat het toch een storm in een glas water was. Het schijnt dat er maar vier mensen over zijn, die sinds 1997 hun originele aandelen Amazon vastgehouden hebben: Jeff Bezos, z'n (ex)vrouw en z'n ouders.

Het punt is: was je op dat soort momenten in paniek geweest en had je jezelf laten leiden door het negatieve nieuws, dan had je het Amazon aandeel verkocht. En de boot gemist. Laat je niet gek maken en zorg voor een plan dat je op de lange termijn vol kunt houden.

- Negeer alle extreme mediaberichten, sensationele Youtubers en TikTokers. Leuk voor entertainment, maar niet om beslissingen op te baseren voor jouw beleggingen.

FEAR & GREED

Ze zeggen we eens dat voornamelijk twee emoties de markt bepalen: Fear & Greed! Oftewel, angst en hebberigheid. Wanneer alles een tijdje goed gaat en we ons rijker voelen dan voorheen, worden we hebberig. En gaan we dingen doen die bij deze hebberigheid horen. Meer geld investeren dan we eigenlijk hebben, lenen om te beleggen, risicovolle beleggingen kopen die beloven ons rijker te maken dan ooit te voren. Het kan niet op en het lijkt gewoonweg niet mis te kunnen gaan met onze beleggingen. The sky is the limit!

En dan ineens slaat het sentiment om, dalen de prijzen, schreeuwt iedereen moord en brand. De angst neemt het over en mensen dumpen massaal hun aandelen om nog te redden wat er te redden valt. De media doen vrolijk mee en gooien maandenlang, elke dag liters olie op het vuur (want dat trekt kijkers/lezers).

Zucht... wat een kuddedieren zijn we soms ook. Nou, ook al zijn deze emoties heel begrijpelijk, je kunt ermee leren omgaan. Door het allemaal simpelweg te negeren. Of door jezelf aan te leren om precies het tegenovergestelde te doen van de kudde.

“BUY WHEN THERE IS BLOOD IN THE STREETS”

Dit is een van de bekendste uitspraken van een van de machtigste mannen ter wereld: Nathan Rothschild. Het idee is dat je je slag slaat zodra iedereen in paniek is en de koersen flink zijn gedaald. Door je niet over te geven aan je emoties, zou je met deze mindset beleggingen kunnen kopen waar iedereen in paniek goedkoop van af wil. Daar moet je ballen voor hebben, maar het

levert de meest succesvolle investeerders de grootste winsten uit hun leven op.

**“BE FEARFUL WHEN OTHERS ARE GREEDY
AND BE GREEDY WHEN OTHERS ARE
FEARFUL”**

Nog zo'n mooie uitspraak van een legendarisch belegger, Warren Buffett. In het kort bedoelt hij dat je precies het tegenovergestelde moet doen van de rest. Als iedereen hebberig wordt, neem dan minder risico. Als iedereen bang is, sla dan je slag.

Het zou je als beginnend belegger doorgaans niet zo heel veel uit moeten maken, wat er gebeurt met de prijzen. Zolang je minimaal 80% van jouw beleggingen op de automatische piloot hebt staan, via een maandelijks Dollar-Cost-Averaging strategie, gaat het gewoon door. Of mensen nou in paniek zijn of compleet euforisch in hun nieuwe Porsches door de straat scheuren.

- Leer jezelf aan om, net als de grootste beleggers ter wereld, het tegenovergestelde te zien van de paniek en euforie in de markt.

FEAR OF MISSING OUT

FOMO betekent "Fear Of Missing Out" en is misschien wel een van de eerste valkuilen waar onervaren beleggers in trappen. Wanneer je FOMO ervaart bij beleggen, kun je bijna niet wachten om ergens aan deel te nemen.

Je bent bang om jouw *enige* kans op rijkdom te missen of aanzienlijke winst mis te lopen. Bijvoorbeeld wanneer een goede vriend je vertelt over hoe rijk hij wel niet denkt te gaan worden van

een investering. En dat jij dit ook kunt worden als je NU inlegt. Of je leest ergens alleen maar positief nieuws over een bedrijf en denkt dat het aandeel volgende week gegarandeerd omhoog zal schieten, zodra meer mensen hier over te weten komen.

FOMO zorgt er ook voor dat je zo'n enorme haast hebt, dat je niet eerst zelf gedegen onderzoek doet naar waar je nou eigenlijk in gaat investeren. Je koopt eerst een belegging en gaat dan pas kijken of het wat is.

- Beleggen heeft nooit haast en er komen altijd meer nieuwe kansen voorbij dan je voor mogelijk houdt. Laat je vooral niet opjagen!

WAT TE DOEN MET AL DIE EMOTIES

Het punt is niet dat je deze emoties niet mag hebben of ervaren. Iedereen heeft ze, want we zijn gewoon mens. Nee, het punt is dat je ze juist ervaart. Maar jezelf vervolgens aanleert om er niet naar te handelen. Zodoende bespaar je jezelf heel wat financiële ellende.

Zelfs na meer dan 18 jaar beleggen en er nu deels zijn werk van te hebben gemaakt, merkt Twan dat hij nog steeds gevoelig is voor dit soort emoties. Ook hij wil soms ineens ergens inspringen, omdat het “the next big thing” kan zijn. En dat is oke. Gewoon niet naar handelen, niet naar luisteren. Als je er toch naar wilt handelen, dan hebben we een tip om van het drukkende gevoel af te zijn.

HET CASINO BUDGET

Zodra je emoties voelt van voornamelijk *Greed* of *FOMO*, dan kun je voor jezelf bepalen om toch toe te geven en een klein bedrag in een dergelijke belegging te investeren. Dat kun je een “casino budget” noemen. Wees je volledig bewust dat je al dit geld kan kwijtraken, of vroegtijdig deze emotionele belegging gaat verkopen met verlies.

Maar door een klein bedrag te bepalen, meestal maximaal 1% van je belegde vermogen, beperk je het risico op drama. Het is misschien een beetje te vergelijken met wanneer je heel gezond en gedisciplineerd aan het eten bent en jezelf toch toestaat om eens per week of maand een *cheat-day* te hebben met pizza.

Het zorgt bij veel startende beleggers altijd voor een beetje verlichting en dan ben je van die zeurende jeuk af, zonder dat het een slechte gewoonte wordt. En meestal heb je er achteraf als belegger spijt van, maar dan zonder dramatische gevolgen of schade voor (in dit geval) jouw lange-termijn doelen.

SAMENGEVAT:

- Begin simpel en klein
- Laat je niet overtuigen om voor de laatste en hipste beleggingen te gaan
- Begin (bij twijfel) met een Wereld ETF
- Negeer de extreme nieuwsberichten, sensationele Youtubers en andere Social Media goeroes
- Emoties en beleggen zijn geen goede mix

- Leer jezelf aan om, net als de grootste beleggers ter wereld, het tegenovergestelde te zien van de paniek en euforie in de markt
- Beleggen heeft nooit haast en er komen altijd meer nieuwe kansen voorbij dan je voor mogelijk houdt

DE RISICO'S VAN BELEGGEN

Naast de negatieve effecten van emoties tijdens het investeren, zijn er ook nog algemene risico's die komen kijken bij beleggen.

Zo krijg wij vaak de vraag: “kan ik al mijn geld kwijtraken als ik ga beleggen?”. Dat hangt er vanaf welke beleggingen jij kiest en hoe je met jouw beleggingsplan omgaat. Ja, je kunt al je geld kwijtraken, wanneer je alleen maar belegt in bedrijven die failliet gaan. Maar over het algemeen loop je eerder de kans om tegen een verlies op papier aan te kijken, dan werkelijk jouw geld kwijt te zijn.

En daarom zeggen we ook altijd, dat de basis van een portfolio van startende beleggers zou moeten bestaan uit een Wereld ETF, die je bij een betrouwbare broker hebt staan. Een dergelijke ETF kan niet naar nul. Ja, je kunt jarenlang tegen een verlies aankijken van 50%. Ook bij ETF's. Maar zodra de markt zich weer herstelt, zal een Wereld ETF ook weer gaan stijgen.

PAPIEREN VERLIES EN WERKELIJK VERLIES

Wanneer jij belegt en je ziet de waarde van jouw portfolio binnen een paar maanden tijd met 20% dalen, dan ben je dat geld niet kwijt. Immers, de beleggingen kunnen na verloop van tijd gewoon weer stijgen. Je hebt pas werkelijk verlies als je een dalende investering verkoopt onder de prijs waarvoor je het gekocht hebt.

Bijvoorbeeld wanneer je in paniek jouw ETF verkoopt met 20% verlies. Ook kun je (een deel van) jouw geld kwijt zijn, wanneer je

belegt in iets dat een *scam* blijkt te zijn en het bedrijf er met jouw geld vandoor is.

Over het algemeen kijken de meeste beleggers eerder tegen een papieren verlies aan, dan een werkelijk verlies. Zolang je niet verkoopt, geef je de belegging de kans om weer te stijgen.

Daarom is het zo belangrijk om een lange-termijn beleggingsplan te hebben en je niet gek te laten maken door nieuwsberichten of koersschommelingen.

HOEVEEL (PAPIEREN) VERLIES IS NORMAAL?

Er zijn geen garanties voor de toekomst, maar op basis van het verleden kunnen we wel een idee krijgen hiervan. Bij een belegging in een individueel aandeel als Tesla, moest je in 2022 rekening houden met een papieren verlies van 65% in dat jaar. Dat is flink en niet iedere beginnende belegger weet hier goed mee om te gaan.

In de afgelopen tien jaar is het maximale “papieren verlies” in een jaar bij een Wereld ETF als de iShares All World (afkorting IWDA) zo’n 14% geweest (2022). Terwijl een speculatieve ETF in de technologie-index NASDAQ100 een maximaal jaarlijks papieren verlies had van 31% (ook in 2022).

Veel minder dan bij een aandeel als Tesla. Toch kan ook het papieren verlies bij deze ETF’s voelen als “beangstigend”, maar bedenk je hierbij dat beide ETF’s in het jaar erna (2023) hun verlies alweer goed hadden gemaakt.

Dit soort jaren horen er op de lange termijn gewoonweg bij en het kan dan ook verstandig zijn om te blijven beleggen in jaren dat dit soort ETF’s dalen, want je krijgt hierdoor de kans om op lagere

koersen te kopen. Daardoor zul je heel waarschijnlijk sneller het verlies goedmaken, zodra de markten weer stijgen.

LEEFTIJD EN RISICO

Als het gaat om risico, is iedere belegger anders. De een is jong en neemt van nature graag wat meer risico. De ander heeft een gezin of gaat bijna met pensioen en wil juist minder risico nemen. Dat is heel persoonlijk.

Een jonger iemand heeft nog heel wat jaren te gaan om een financiële fout goed te maken. Een ouder iemand heeft misschien nog maar een paar jaar tot aan zijn of haar geplande pensioen. Ga je later, na het lezen van dit boek, meer investeren in risicovolle beleggingen? Wees je dan bewust van je eigen situatie. Als iets veel risico heeft, betekent het overigens niet per definitie dat je er niet in moet beleggen.

Maar ga hoe dan ook niet beleggen in dingen waar je geen verstand van hebt. Want hiermee vergroot je het risico alleen maar. Zorg dat je eerst wat onderzoek doet, bepaal dan een klein bedrag om mee te beginnen en kijk het even een paar maanden aan. Over het algemeen kun je de regel toepassen: hoe hoger het risico, des te kleiner het bedrag dat je erin zou moeten investeren.

Wereld ETF's hebben een lager risico dan bijvoorbeeld een losse belegging in Tesla en Amazon. Op basis zou je dus meer geld moeten hebben in een ETF, dan in een individueel aandeel. Je hoeft in zo'n geval vaak niet eens enorme risico's te nemen, want zelfs een klein beetje in een speculatief aandeel kan al enorme winsten opleveren. Maar het kan ook naar nul en de

prijsbewegingen en de negatieve nieuwsberichten zijn vele malen sterker bij losse aandelen, dan een Wereld ETF.

- Dus, we herhalen nog maar eens: wil je het simpel houden, begin dan met een Wereld ETF als basis van jouw portfolio. Voeg hier later desgewenst risicovollere beleggingen aan toe, maar houd het voorlopig simpel en klein. Alles waar je in belegt, ga je ook volgen. En je kunt nou eenmaal niet alles in de gaten houden.

SAMENGEVAT:

- Het verlies dat je op papier hebt, wordt pas een echt verlies zodra je verkoopt
- Tot die tijd kan het altijd weer goed komen
- Beleg niet in dingen waar je geen verstand van hebt
- Hoe groter het risico, des te kleiner jouw inleg zou moeten zijn

RENDEMENT MET BELEGGEN

Elke belegging heeft een ander historisch rendement en een toekomstig perspectief. Het is maar hoe de wind waait de komende tijd. Bij het bepalen van een te verwachten rendement in de toekomst, kijken we vaak naar het verleden. Wat een belegging in de afgelopen jaren heeft gepresteerd. Dit vind je overal op internet, in de vorm van tabellen en grafieken.

Maar, zoals het gezegde gaat: “history doesn’t repeat itself, but it often rhymes”. Hiermee wordt bedoeld dat de toekomst nooit precies zo verloopt als het verleden, maar dat het er wel vaak op lijkt. Kun je er dan vanuit gaan dat een Wereld ETF in de komende jaren dezelfde gemiddelde rendementen zal behalen als die van de afgelopen jaren? Ja en nee.

Dit hangt van heel veel zaken af, maar over het algemeen kun je stellen: hoe langer de periode op basis waarvan het gemiddelde rendement uit het verleden wordt bepaald, des te waarschijnlijker het is dat dit gemiddelde in de toekomst ook behaald kan worden. Misschien niet in de komende twee jaar, maar over de volgende tien of twintig jaar.

Neem bijvoorbeeld een populaire Wereld ETF, de iShares All World (afkorting IWDA). Deze ETF heeft in 2023 een rendement gegeven van 20%. Over de afgelopen vijf jaar, ligt dit rendement op gemiddeld 13% per jaar en op tien jaar tijd kon je rekenen op 12% per jaar. Rendementen uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst

Staar je niet blind op deze historische rendementen. Over het algemeen kun je ervan uit gaan dat over een langere periode, het rendement van zo'n Wereld ETF uitkomt op ergens tussen de 8% en 12% per jaar. In zo'n geval kun je bij het schetsen van verwachtingen beter met de ondergrens rekenen, dan de bovengrens. In dit geval dus 8% per jaar.

Hier komt de gevleugelde uitspraak vandaan: "Rendementen uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst". Niemand heeft een werkende glazen bol. Met beleggen neem je nou eenmaal een risico en het beoogde rendement is de beloning voor het nemen van dat risico. Zo simpel is het.

HET COMPOUND EFFECT

Albert Einstein noemde compound interest één van de grootste krachten in het universum. Ondanks de beroemde uitspraak van een man die bij ons allen bekend is, zijn lang niet alle mensen op de hoogte van dit achtste wereldwonder.

**"COMPOUND INTEREST IS THE
8TH WONDER OF THE WORLD. HE WHO
UNDERSTANDS IT, EARNS IT; HE WHO
DOESN'T, PAYS IT."**

Compound interest kun je in het Nederlands vertalen naar *samengestelde rente* of *samengesteld rendement*. Of, ook veel gebruikt: het rente-op-rente effect. Het is het principe waarbij jouw geld rente verdient en die rente verdient op zijn beurt weer rente voor je. Het is een effect dat alsmaar krachtiger wordt, doordat het

op zichzelf voortbouwt. De twee variabelen die de mate van het effect bepalen zijn:

- Rendement (of rente)
- Tijd

Hoe hoger het rendement en hoe langer de tijd dat de investering zijn werk kan doen, des te groter het compound effect. Een soort vliegwiel, dat alsmaar sneller gaat draaien zonder dat jij steeds meer moeite hoeft te doen. Wat heeft dit nou met jouw beleggingen te maken? Alles! Maar omdat de meeste mensen te ongeduldig zijn, ervaren ze nooit het magische effect ervan.

Het grootste effect is pas zichtbaar na een langere periode (20+ jaar). Hierdoor is de kans groot dat iemand zijn of haar belegging al voor die tijd verkocht of uitgegeven heeft. Onze hersenen zijn niet in staat om van tevoren te kunnen berekenen wat het effect zal zijn na vele jaren. Dat is waar één van de meest beroemde investeerders aller tijden, Warren Buffett, altijd op hamert. En velen met hem. Zij begrijpen het belang van tijd, geduld en de kracht van het *compounding effect*.

Realiseer je dus, dat een lange-termijn plan noodzakelijk is om na vele jaren steeds minder moeite te hoeven doen, om een steeds groter effect te bereiken. Steeds meer geld gaat voor jou steeds meer werken in de vorm van beleggingen. Trek je er geld uit, dan kan dat deel niet langer profiteren van dit effect.

Wie wil er nou niet steeds sterkere groei, voor alsmaar afnemende moeite? Het begin is het zwaarst, want het effect is daar het kleinst. Maar zoals met alles in het leven: heb geduld en je wordt beloond!

RULE OF 72

Wij mensen zijn heel erg slecht in het visualiseren en uitrekenen welke uitkomst een rendement na meerdere jaren oplevert voor onze investeringen. Berekenen wat een 10% rendement doet voor een belegging van €100, na een jaar, is nog te doen: €110. Maar wat gebeurt er na twee of drie jaar? Of tien jaar? Tien jaar een rendement van 10% is niet gelijk aan $10 \times 10\% = 100\%$. Het is namelijk 159%! Bizar toch?

Er is een trucje om snel uit te kunnen rekenen en visualiseren hoe lang het duurt voordat jouw inleg verdubbelt: de “Rule of 72”.

Deel simpelweg het getal 72 door het verwachte rendement. Is dat 7%, dan verdubbelt jouw inleg na $72 / 7 = 10$ jaar. Is het 10%, dan verdubbelt jouw inleg in $72 / 10 =$ ongeveer 7 jaar. Andersom werkt hij ook. Stel, je wilt in tien jaar jouw €10.000 zien verdubbelen. In dat geval zul je een investering moeten vinden die jou $72 / 10 = 7,2\%$ jaarrendement kan bieden. Elke €100 die je nu inlegt, zal bij een jaarlijks rendement van 7,2% over tien jaar €200 waard zijn.

Zolang het rendement dat je wilt gebruiken of berekenen onder de 20% ligt, kun je deze handige regel gebruiken. Daarboven werkt hij niet meer. En natuurlijk geldt ook hier weer: geen garanties, maar simpelweg iets om mee te kunnen visualiseren.

SAMENGEVAT:

- Rendementen uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst
- Maar je kunt op basis van historische gemiddelden wel een inschatting maken voor de komende jaren
- Geef je beleggingen de tijd om voor jou het zware werk te doen en blijf je focussen op de lange-termijn
- Gebruik de Rule of 72 om snel uit te rekenen hoe lang het duurt voordat jouw inleg verdubbelt

LET OP JE KOSTEN

Ieders favoriete onderwerp bij beleggen: kosten. Nee, niet bepaald. Sterker nog, veel mensen bekommeren zich er niet eens om. En ook al moet het wat mij betreft geen speerpunt zijn in je beleggingsplan, het is wel degelijk van belang.

Kosten bij beleggen vind je echt in allerlei vormen en smaken. Het kan soms best verwarrend zijn om uit te vinden hoeveel je nou eigenlijk kwijt bent met beleggen. Hoeveel van jouw inleg er op gaat aan transactiekosten, beheerkosten, betaalkosten, aankoopkosten en noem zo maar op.

Over het algemeen kun je de kosten onderverdelen in:

- Beheerkosten
- Lopende kosten
- Transactiekosten
- Valutakosten

BEHEERKOSTEN

Vooraf wanneer je jouw geld gaat laten beleggen, rekent een aanbieder jaarlijkse beheerkosten om jouw geld te beheren. Wanneer je zelf gaat beleggen, heb je hier vrijwel nooit mee te maken. Wat je dus weer een hoop kosten kan besparen.

LOPENDE KOSTEN

Daarnaast geldt voor zo'n beetje alle ETF's, dat je te maken krijgt met lopende kosten. In sommige gevallen ook wel verpakt als

fondskosten. Het zijn de kosten die de aanbieder van een beleggingsproduct rekent (dus niet jouw broker of beheerder). In het geval van een ETF zijn dat fondsen als Vanguard en BlackRock (iShares). Zij zorgen ervoor dat de inhoud en werking van de ETF altijd up-to-date is en dat er bedrijven uitgehaald en toegevoegd worden.

TRANSACTIEKOSTEN

Ook betaal je bij veel (niet alle) brokers zogenoemde transactiekosten. Dat zijn kosten die je letterlijk pas maakt, wanneer je een belegging koopt of verkoopt. Koop jij eens per maand een Wereld ETF, dan zou je eens per maand transactiekosten betalen voor die aankoop.

Veel brokers hebben hun transactiekosten inmiddels voor een groot deel aanzienlijk verlaagd. Zo bestaat er bijvoorbeeld bij DEGIRO de mogelijkheid om diverse ETF's tegen €1 transactiekosten te kopen of verkopen. Zolang deze ETF maar onder hun "kernselectie" valt. Veel populaire Wereld ETF's vallen hieronder.

Neobrokers als BUX, Trading212 en Scalable Capital hebben een gratis mogelijkheid, die vaak verpakt zit in een zelf op te stellen "beleggingsplan" dat je maandelijks automatisch uitvoert. De ABN AMRO Bank biedt ook een ruime keuze aan ETF's die tegen lage transactiekosten aan te schaffen zijn en ga zo maar door. Kijk voor de actuele kosten altijd even bij de broker die jouw voorkeur heeft.

Zo heb je veel meer keuzevrijheid dan vroeger. Want nog geen tien jaar geleden betaalde je soms tot wel €10 per transactie. En hiermee was het dus minder aantrekkelijk om met kleine bedragen

te beleggen. De kosten aten de meerderheid van de inleg op en dat weerhield beleggers er vaak van om elke maand in te leggen.

VALUTAKOSTEN

Naast transactiekosten, krijg je vaak ook te maken met valutakosten. Die berekenen de brokers automatisch, wanneer je beleggingen doet die niet in euro's zijn. Bijvoorbeeld wanneer je een aandeel Apple koopt, moeten eerst jouw euro's omgezet worden in dollars omdat Apple verhandeld wordt aan een Amerikaanse beurs. Houd je je daarentegen bij beleggingen die aan een Europese beurs verhandeld worden, dan heb je hier niet mee te maken.

- Tip: veel Amerikaanse aandelen zijn ook te koop aan Europese beurzen. Je belegt dan in euro's, dus dan heb je geen valutakosten voor het eerst omzetten van euro's naar dollars.

OVERIGE KOSTEN

Heel soms heb je hiernaast nog specifieke kosten, afhankelijk van de broker die je gebruikt. Hierbij kun je denken aan kosten die ze rekenen voor het storten van je geld, betaalkosten (iDeal, Credit Card, PayPal etc), opnamekosten (ja, wanneer jij dus jouw eigen geld wilt opnemen) en ga zo maar door.

Over het algemeen zijn er nog maar weinig brokers die van dit soort niche kosten rekenen, omdat ze mee moeten in de concurrentie. De concurrentie is hoog, waardoor ze veelal bij elkaar afkijken welke kosten er geschrapt moeten worden om klanten te kunnen blijven aantrekken.

DE BELANGRIJKSTE KOSTEN

Ben je van plan om met veel kleine bedragen te gaan beleggen? Dan moet je goed op de transactiekosten letten. Vooral startende beleggers die heel veel verschillende aandelen willen kopen met kleine bedragen, lopen soms echt leeg op de transactiekosten. Ga maar na: als je een euro per aankoop betaalt voor een aandeel, dan kun je met 10 transacties van €20 (€200 totaal) al €10 transactiekosten betalen. Dat is maar liefst 5% aan kosten. Dat ga je niet volhouden, als je ooit nog een mooi rendement wilt behalen op jouw beleggingen. Kies in zo'n geval voor een broker met lage (of gratis) transactiekosten.

Ga je beleggen in een Wereld ETF bij een populaire broker als bijvoorbeeld DEGIRO of BUX, dan zijn de lopende kosten de belangrijkste kosten. Die wegen namelijk het zwaarst op je rendement.

Lopende kosten (fondskosten) worden berekend over de totale waarde van jouw (ETF) belegging. In het begin zal dit niet zo zwaar wegen. Immers, we hebben het hier over kosten van minder dan 1% per jaar. Voor een portfolio van €1.000 kom je uit op maximaal €10 lopende kosten per jaar. Minder dan een euro per maand.

Een portfolio wat al een tijdje draait met een Wereld ETF die een waarde heeft bereikt van €100.000 is een ander verhaal. Bij lopende kosten van 1% komt dat dan uit op €1.000 per jaar. Hoe langer je investeert en hoe hoger de waarde van jouw belegging wordt, des te meer dus ook de kosten zullen gaan tellen in euro's. Na 30 jaar kan dit zomaar oplopen tot meer dan 20% van je winst. Geen kattenpis.

Daarom is het belangrijk om de lopende kosten van ETF's in de gaten te houden. Grote en populaire Wereld ETF's hebben over het algemeen lopende kosten tussen de 0,20% en 0,40%. Lijkt niet een heel belangrijk verschil, maar het is wel een verdubbeling. Het verschil tussen €200 en €400 per jaar op een portfolio van €100.000.

Het is iets om rekening mee te houden, maar moet ook weer niet bepalend zijn voor de keuze van een ETF. Als de lopende kosten van een ETF 0,05% zijn, maar het rendement is jaarlijks 2%, wat heb je er dan aan? Dan kun je beter een ETF kiezen die 0,30% fondskosten heeft en jaarlijks een rendement van 10% op de borden tekent.

Het acceptabele niveau van lopende kosten voor een Wereld ETF ligt tussen de 0,20% en 0,35%. En de meesten zitten hierop, dus hoef je niet al teveel zorgen over te hebben. Want ja, de aanbieders van die ETF's houden elkaar ook in de gaten en willen zichzelf niet de markt uitprijzen. Zoals met alle concurrerende bedrijven.

SAMENGEVAT:

- Aanbieders en brokers hanteren allerlei kosten om aan te kunnen verdienen
- De belangrijkste kosten voor een startend belegger zijn transactiekosten (vooral bij kleine maandelijkse bedragen) en lopende kosten
- De acceptabele lopende kosten voor een populaire Wereld ETF liggen tussen de 0,20% en 0,35%
- Laat alleen de kosten niet je keuze bepalen voor een belegging of broker

Ga voor een overzicht van lopende kosten per Wereld ETF naar de website justetf.com

WAAR GA JE BELEGGEN?

Oké, leuk! Nu gaat het echte werk beginnen. Het kiezen van het platform (broker) waar je jouw beleggingen gaat doen. Je hebt ze in alle soorten en maten, ook hier weer. Lekker bos met bomen allemaal, toch? Ik ga je helpen.

Zoals al eerder genoemd, kun je ervoor kiezen om te gaan beleggen via jouw bank. Bij onder andere ABN AMRO, ING en Rabobank heb je de mogelijkheid om zelf te beleggen in ETF's. Het voordeel hiervan is dat je geen nieuwe rekening ergens hoeft te openen en gewoon in je eigen vertrouwde bankomgeving kunt blijven.

Daarnaast heb je nog platformen die puur bedoeld zijn om te beleggen. Voorbeelden van populaire brokers waar je geheel of deels zelf kunt beleggen zijn onder andere:

- DEGIRO
- BUX
- SaxoBank
- Lynx
- Trading212
- Trade Republic
- Scalable Capital

Er zijn natuurlijk nog veel meer brokers te vinden door even te *googlen*: nationaal of internationaal. Welke jij kiest is aan jou. De meeste brokers zijn toegankelijk voor alle type beleggers. De een heeft een minimalistisch design en weinig “pro” functies, waarbij

de ander juist weer meer mogelijkheden biedt in een iets complexer jasje.

Mocht je straks een selectie hebben gemaakt uit de verschillende platformen en niet zeker weet welke geschikt is voor jou, probeer er dan gewoon twee of meer uit. Even zonder geld of met een heel klein bedrag. Een account aanmaken is in veel gevallen gratis. En voordat je in een nieuw huis gaat wonen, wil je hem misschien ook eerst even van binnen gezien hebben. Toch?

VERSCHILLEN TUSSEN BROKERS

Bij het kiezen van een platform, is het belangrijk dat je de volgende dingen in de gaten houdt:

1. TRANSACTIEKOSTEN

Ga je met kleine bedragen beleggen, dan wil je niet dat de transactiekosten jouw inleg verslinden. Kies in dat geval voor een goedkope broker, zeker in het begin. Ga je met grote bedragen beleggen, dan zullen de transactiekosten wellicht minder belangrijk zijn voor je.

2. MAANDELIJKS INLEGGEN

Door maandelijks in te leggen krijg je over een langere periode een mooie gemiddelde aankoopprijs. Mocht jouw broker de mogelijkheid bieden om periodiek te beleggen, dan heeft dit de voorkeur. Niet alleen geld storten via een automatische incasso of maandelijkse overschrijving is hierbij handig.

Maar ook is het goed om te checken of dat geld, zodra het overgeschreven is, ook automatisch omgezet wordt in een

belegging. Hoe meer handmatige taken je moet doen, hoe meer je er bovenop zult moeten zitten.

3. AFM REGISTRATIE

Je wilt natuurlijk wel dat de broker waar jouw beleggingen staan, een betrouwbare partij is. Er zijn heel veel *shady* platformen, die niet in Nederland geregistreerd zijn. Het is dus raadzaam om voor een broker te kiezen die onder toezicht staat van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Je kunt dit altijd even controleren door naar www.afm.nl te gaan en de naam van de broker in te typen.

4. VERMIJD CFD'S

Er zijn heel wat aanbieders die het beleggen in *Contracts For Difference (CFD)* promoten. Dit zijn zeer speculatieve beleggingen, die er voor onervaren beleggers uit kunnen zien als echte beleggingen. Maar dit zijn het zeker niet.

Met een CFD speculeer je op de koersen van beleggingen, zonder dat je de onderliggende belegging daadwerkelijk koopt of verkoopt. Voor iemand die niet weet hoe dit werkt, is het wat ons betreft 100% gokken en heeft meer met *traden* dan met *beleggen* te maken. Wij blijven hier zelf ver van weg.

5. FRACTIONELE EN HELE AANDELEN

Dan is het nog belangrijk om te weten dat er een verschil is tussen het kopen van hele aandelen en fractionele aandelen. Stel dat de prijs van een Wereld ETF nu €100 is. En je hebt elke maand €50 om mee te beleggen. Dan heb je te weinig geld om een heel aandeel te kopen. Bij sommige brokers heb je dan pech en moet je wachten tot je genoeg geld hebt om dat ene hele stuk te kopen.

Een opkomende trend is die van “fractionele aandelen”. Mede doordat veel startende beleggers met kleinere bedragen beleggen, was er de noodzaak om eens te kijken hoe in die wens voorzien kon worden. Fractionele aandelen zijn stukjes van een heel aandeel.

In het bovenstaande voorbeeld kon je met €50 geen aandeel van een Wereld ETF kopen. Bij een broker die fractioneel beleggen aanbiedt, kan dat wel. Je koopt dan in dit geval $50/100 = 0,5$ stuks van de Wereld ETF.

Voor de waarde van jouw portfolio maakt het geen enkel verschil, maar voor jouw maandelijkse inleg wel. Heb je dus graag hele aandelen, geen probleem. Heb je daarentegen geen zin om elke maand steeds een beetje geld over te houden en wil je het volledige bedrag benutten, dan zouden fractionele aandelen je hierbij kunnen helpen.

Op dit moment bieden nog niet alle brokers in Nederland fractionele aandelen aan. Enkelen die het wel doen: BUX, Scalable, Trading212 en Trade Republic.

ONZE BROKERS

Aangezien wij geen financieel adviseurs zijn, mogen we je geen advies geven over het platform dat je zou moeten kiezen. We kunnen je alleen maar tonen waar wij zelf denken dat het logisch zou kunnen zijn om te starten met beleggen. En dat is bij vier brokers: DEGIRO, Trading212, BUX en Scalable.

BUX, Scalable en Trading212 zijn wat ons betreft echt uitstekend voor de beginnende belegger. DEGIRO heeft meer mogelijkheden, maar is daardoor ook iets complexer voor sommigen. Ook dat

went, want zo moeilijk is het nou ook weer niet. Het is geen cockpit van een Boeing 747, maar kan in eerste instantie toch even zoeken zijn.

DEGIRO

Bij DEGIRO kun je niet maandelijks op de automatische piloot beleggen in een Wereld ETF. Daarom dien je zelf handmatig elke maand via de app en de website geld over te maken en de beleggingen te doen. Op een vaste datum in de maand even inloggen, geld overmaken en de kooporder opgeven. Niet veel werk, maar dan weet je dat. Verder hanteert DEGIRO weinig transactiekosten voor het beleggen in een Wereld ETF die bij de kernselectie hoort. DEGIRO heeft een app en een website om je beleggingen te beheren.

BUX, SCALABLE & TRADING212

Bij de overige brokers kan je wel maandelijks automatisch beleggen in een Wereld ETF. Hiervoor dien je in de app een zogenoemd *beleggingsplan* of mandje (Trading212) in te stellen. Je geeft daar aan in welke ETF's jij wilt beleggen, voor welk maandelijks bedrag en op welke datum de app dit elke maand voor je moet uitvoeren. De kosten voor dat beleggingsplan zijn extreem laag, ongeacht hoeveel ETF's er in jouw beleggingsplan zitten.

Een nieuwe wereldwijde standaard.

Maak kennis met de "one-of-a-kind" **Scalable Xtrackers MSCI All Country World UCITS ETF**. De enige ETF met hybrid replication en wereldwijde diversificatie: De kern voor je portfolio.

- ✓ Profiteer van beleggingsplannen vanaf € 1,
- ✓ handel tegen een vast tarief en
- ✓ ontvang rente met Scalable Capital.

Beleggen brengt risico's met zich mee. Meer informatie op www.scalable.capital

TYPE ORDERS

Op elk platform en bij elke bank kom je dezelfde type orders tegen, zodra je een aandeel of ETF wilt kopen:

- Limiet order
- Markt order

Een limiet order is een prijs die je maximaal wilt betalen als je wilt kopen. Stel dat de prijs nu €100 is, maar je hebt er maximaal €90 voor over, dan kun je dat met een limiet order instellen. Zodra de prijs daalt naar €90, dan voert het systeem jouw order uit.

Een markt order wordt direct tegen de op dat moment beste prijs uitgevoerd. Dit is doorgaans de prijs die je in beeld ziet. Met een markt order hoef je dus niet te wachten.

Over het algemeen zul je bij het maandelijks beleggen jouw order dezelfde dag nog uitgevoerd willen hebben. Je wilt niet uren, dagen of zelfs weken wachten tot de koers op het punt komt van een limiet order. Dus markt orders zijn doorgaans de manier om direct jouw maandinleg te verwerken.

TIJD OM DE VOLGENDE STAP TE ZETTEN

Gefeliciteerd, je hebt het tot het eind volgehouden. Je hebt al meer werk verzet dan de meeste mensen die willen starten met beleggen. Als het goed is heb je nu een algemeen beeld en een basis om jouw beleggingsreis te beginnen.

Lezen over beleggen is leuk en informatief, maar ervaring komt door het gewoon te doen. Gaandeweg zul je nog heel wat zaken tegenkomen waar op internet heel veel over te vinden is. Maar dat komt later wel. Het gaat erom dat je nu kunt beginnen met je eerste belegging.

Laten we beginnen met het uitvoeren van het stappenplan:

1. Een bankrekening voor jouw beleggingen instellen
2. Het openen van jouw eigen account bij een broker
3. De belegging kiezen waarmee je wilt beginnen
4. Het maandbedrag bepalen
5. Jouw eerste belegging doen

1. EEN BANKREKENING INSTELLEN

Elke broker moet weten welke (tegen)rekening zij kunnen gebruiken om jouw beleggingsrekening aan te koppelen. Het is dus verstandig om eerst te bepalen welke bankrekening jij gaat gebruiken om mee te beleggen. Het kan namelijk een heel gedoe zijn om dit later alsnog te veranderen.

Zoals je eerder al hebt kunnen lezen, geven wij de voorkeur aan het gebruiken van een aparte bankrekening voor beleggen. Dus waar geen andere dingen van betaald worden. Mocht je die optie hebben, dan zou je dat kunnen doen. Scheelt je later heel veel kopzorgen.

2. JOUW BROKER ACCOUNT OPENEN

Kies een broker waar jij je prettig bij denkt te voelen. Bij het openen van een account dien je altijd een aantal gegevens bij de hand te hebben, zodat de broker kan verifiëren dat je een echt persoon bent.

De stappen wijzen zich vanzelf, zodra je op de website of in de app zit. Het kan, afhankelijk van de broker, een paar uur tot een paar dagen duren voordat jouw account actief is. Zeker in het weekend kan er soms wat tijd overheen gaan. Zodra jij per e-mail de bevestiging hebt gekregen dat alles in orde is, kun je beginnen.

3. BELEGGINGEN KIEZEN

Misschien heb je al een of meerdere beleggingen in gedachten of wellicht kies je ervoor om met een Wereld ETF te beginnen. In beide gevallen is de eerste stap bij de broker, het zoeken van de juiste belegging. Dat wijst zich meestal vanzelf via een zoekfunctie.

Kun je de belegging niet vinden, dan helpt het soms om even wat minder letters te gebruiken. In het geval dat de broker de naam van de belegging niet geheel hetzelfde in het systeem heeft staan.

Zodra je de juiste belegging hebt gevonden, doe je er goed aan om hem even in jouw favorieten te zetten. Vrijwel elke broker heeft die mogelijkheid. Zodoende hoef je later niet nogmaals op zoek.

4. MAANDBEDRAG BEPALEN

Nu ga je voor jezelf bepalen hoeveel jij maandelijks kunt missen. Hanteer de regel dat wat je gaat beleggen, je de komende jaren niet nodig hebt om van te leven. Twijfel je aan de hoogte van het bedrag? Deel het dan door twee. Liever te laag en later omhoog bijstellen, dan te hoog en het risico lopen dat je een maand niet kunt beleggen.

EENMALIG BEDRAG

Heb je al een bedrag gespaard dat je graag zou willen beleggen, naast je maandelijks inleg? Dan kun je ervoor kiezen dat eenmalig in te leggen als startbedrag.

Veel mensen vinden dat nog wat eng en persoonlijk zouden wij het anders doen: deel dit gespaarde bedrag door 10 of 20 en voeg dat de komende 10 of 20 maanden toe aan je maandelijks inleg. Zo spreid je het risico de komende tijd en hoef je niet bang te zijn dat je tijdens een crash ineens tegen een aanzienlijk (papieren) verlies aankijkt. Dat zou zonde zijn en geeft wellicht iets te veel stress.

5. JOUW EERSTE BELEGGING DOEN

Zodra je alle bovenstaande stappen doorlopen hebt, kun je beginnen met jouw eerste order. Misschien wil je de eerste belegging zelf handmatig doen, voordat je een maandelijks plan instelt. Dan weet je meteen live hoe het werkt en heb je direct

jouw eerste ervaring met beleggen. Hierna kun je dan jouw beleggingsplan instellen, mocht de broker dit aanbieden.

Let er wel op dat de beurzen ook gesloten kunnen zijn. Voor Europese beurzen kun je tussen 09.00 en 17.30 een order doorgeven. Voor Amerikaanse beurzen tussen 15.30 en 22.00 (Nederlandse tijd). Maar dit zal ook zichtbaar zijn bij de broker.

ZET HET IN JE AGENDA

Ook al wil je misschien dat alles op de automatische piloot gaat, toch is het goed om zeker in de eerste maanden wat meer betrokken te blijven. Dus zet alvast in je agenda:

- De datum waarop jouw salaris binnenkomt en je dus een deel opzij zet op een aparte rekening (of direct overmaakt naar de broker). Mocht jouw bank de mogelijkheid bieden om dit automatisch in te plannen, doen! Maar dan nog: zet het in je agenda om op de eerstvolgende datum te kunnen zien of het gelukt is. Je wil niet beginnen met een valse start of gemiste maand.
- De datum waarop jouw beleggingsplan uitgevoerd wordt of wanneer je handmatig de volgende order gaat doen.

NA JOUW EERSTE BELEGGING

En dan? Dan is het een kwestie van aanzien, van leren, van observeren. Vertel ook gerust je vrienden en familie over jouw beleggingsplannen. Grote kans dat zij *of* al beleggen (en dan heb je direct een mooi gespreksonderwerp) *of* nog niet durven. Misschien willen zij deze nieuwe stap samen met jou nemen.

Wij hebben gemerkt dat er nog steeds een taboe rust op geld en beleggen. Openlijk erover spreken durven nog niet veel mensen en dat is gewoon jammer. Het is heel fijn en waardevol als je kunt sparren met bekenden over hun ervaringen en beleggingen. Dan voel je dat je het niet alleen hoeft te doen en kunnen jullie elkaar stimuleren om betere beleggers te worden.

- Wil je sparren en ideeën uitwisselen met andere beleggers? Kom dan gratis bij De Lange Termijn Community via delangetermijn.nl/community

DE EERSTE €100.000

Je hebt de eerste stappen gezet om jouw geld aan het werk te zetten via beleggingen. Het zal vooral in het begin als een overwinning voelen en dat is echt iets om van te genieten. Maar wij weten uit ervaring dat er na die “beginners high” een periode kan komen, waarbij het voelt alsof je maar heel langzaam vooruit komt. Waarbij het voelt alsof je beleggingen en daarmee jouw vermogen omhoog lijkt te “kruipen” in plaats van te springen.

Dit komt voornamelijk, omdat in het begin jouw vermogen nog klein is en elke procent groei nauwelijks voelt als iets dat echt zoden aan de dijk zet. Heb je bijvoorbeeld met pijn en moeite €10.000 geïnvesteerd en groeit dit volgend jaar met 5%, dan ga je er “slechts” €500 op vooruit. Dat kan frustrerend zijn en zorgt er vaak voor dat mensen het vroegtijdig opgeven.

"WHY THE FIRST 100.000 IS A BITCH"

Charlie Munger, de zakenpartner van de beroemde investeerder Warren Buffet en zelf miljardair, introduceerde het concept: “Why the first \$100.000 is a bitch”. Oftewel, waarom de eerste 100.000 zo moeilijk (en belangrijk) is.

Op een aandeelhoudersvergadering van Berkshire Hathaway in de jaren negentig, vroeg een jonge vent aan Charlie Munger hem het beste financiële advies te geven waar hij op kon komen. Waarop Munger antwoordde (vrij vertaald):

“Zorg dat je zo snel mogelijk aan jouw eerste \$100.000 komt. Het kan me niet schelen wat je ervoor moet doen. Al moet je de komende jaren overal naartoe lopen, kortingsbonnen gebruiken voor boodschappen of wat dan ook. Nadat je jouw eerste \$100.000 hebt behaald, kun je een beetje gas terugnemen.”

De logica achter Munger's woorden, is dat 100.000 het punt is waarop jouw geld echt voor je begint te werken. En dat komt omdat elk rendement in euro's echt wat gaat betekenen. Stel je voor dat je nu elk jaar een rendement van 5% haalt met jouw investeringen. Doe je dat met €10.000, dan heb je jaarlijks minimaal €500 extra en na vijf jaar krijg je zo'n €608 per jaar extra. In vijf jaar heb je in totaal bijna €2.800 winst. Niet slecht, maar het gaat je leven niet veranderen.

Doe je dat daarentegen met €100.000, dan heb je jaarlijks minimaal €5.000 extra. Op dat moment zal het “compound effect” echt slagen gaan maken. Van de bedragen die jouw beleggingen dan per jaar aan winst opleveren, daar kun je ineens serieuze dingen mee doen.

Je krijgt nog steeds hetzelfde rendement in procenten als toen je €10.000 belegd had, maar de bedragen in euro's gaan nu ineens erg hard. Dit klinkt misschien als een open deur, want ja: meer geld werkt beter dan minder geld. Maar er is kennelijk een bedrag waarna het allemaal een stuk makkelijker gaat.

Die €100.000 is in vele artikelen en toespraken een terugkerend bedrag waarvan vermogende mensen zeggen dat ze toen écht het verschil begonnen te zien. Hoe dan ook, je zult na het bereiken van de 6 cijfers zien dat er ineens iets aan het veranderen is in hoe je de groei per jaar gaat ervaren.

BELEGGEN VLAK VOOR EEN CRASH

Dan als laatste nog even een hoofdstuk om je een hart onder de riem te steken. Je weet inmiddels hoe je kunt starten met beleggen, maar misschien twijfel je nog door de huidige situatie op de beurzen.

Hetgeen veel mensen ervan weerhoudt om te beginnen met beleggen, is dat ze bang zijn hun geld kwijt te raken. En dan met name, omdat ze niet het risico willen lopen dat ze precies beginnen met beleggen op het hoogste punt van de markt.

Is beleggen *nét* voor een crash, wanneer de beurzen instorten, echt zo erg? Komt het dan nooit meer goed met je beleggingen en lijkt jij dan de enige te zijn zonder winst, terwijl jouw vrienden allemaal rijker worden?

JE KUNT DE MARKT NIET TIMEN

Allereerst moet gezegd worden dat er heel wat clichés zijn, met betrekking tot beleggen. En ze zijn allemaal waar, maar niet altijd even toepasbaar op iedere situatie of elk type belegger. Eén van de clichés en veelgenoemde uitspraken is:

"Time in the market, beats timing the market"

Wat wil zeggen dat de tijd *in* de markt, het wint van het proberen te timen *van* de markt. Anders gezegd: maak je niet zo druk over het kiezen van het juiste moment om te starten met beleggen. Er zijn altijd ervaren traders die er beter in zijn dan de doorsnee

belegger. Die stappen uit rond de top en stappen pas weer in zodra ze zien dat er een bodem in zicht is. Maar de mensen die dit kunnen, zijn in de minderheid.

Voor startende en onervaren beleggers is het een kansloze missie om het perfecte moment uit te kiezen. Laat dit idee dus los, want het gaat je niets dan twijfel en frustratie brengen. Het is belangrijker om gewoon klein te beginnen en *in* de markt te zitten, dan te wachten op het perfecte moment.

ANALYSEVERLAMMING

Wanneer je maar constant zit te wikken en wegen of je moet instappen, kun je last krijgen van *analyseverlamming*. In het Engels noemen ze dit ook wel "decision paralysis".

Dit fenomeen beschrijft de situatie waarbij een persoon teveel gefocust is op het analyseren of overdenken van zijn of haar opties. Wat ertoe kan leiden dat hij of zij (psychologisch) "verlamd" raakt en geen actie onderneemt.

Dit komt heel veel voor, in het geval van beleggen of investeren. Wanneer je continu op het nieuws berichten hoort die je vertellen dat je nu niet moet beleggen. Of in het geval van emotionele periodes, zoals tijdens een beurscrash.

Analyseverlamming voorkomt dat je start. En dat kan je duur komen te staan. Voor je het weet zijn er jaren voorbij en sta jij nog altijd - met spijt en frustratie - aan de zijlijn te twijfelen of je moet starten met beleggen.

OP HET SLECHTSTE MOMENT STARTEN MET BELEGGEN

Wikken en wegen gaat je dus niet helpen. Maar wat nou als jij uitgerekend het slechtste moment uitkiest om te beginnen met beleggen. Wat als je op een dag besluit te investeren en de volgende dag crasht de hele beurs in elkaar? Iedereen in paniek op het nieuws, dikke recessie in aantocht en niemand gelooft meer in aandelen.

Dat is een behoorlijk pessimistische omstandigheid om jouw eerste stappen te zetten in de wereld van "zolang ik maar beleg, word ik rijker". En temidden van die paniek, lijkt het alsof je de enige bent in de geschiedenis van de wereld, die te *dom* of ongelukkig is om ooit nog mee te mogen doen aan dit *spelletje*. Maar zo erg hoeft het niet te zijn. Ook al lijkt het op dat moment wel zo.

Het helpt soms om wat dingen in perspectief te plaatsen. Om al die angst-praat een beetje te relativiseren. Angst kun je nooit helemaal wegnemen en wat er in de toekomst gebeurt kunnen we niet met zekerheid zeggen. Maar we kunnen wel realistisch kijken naar wat het verleden ons kan leren, zodat we wat beter leren begrijpen wat het effect van een crash op ons portfolio kan hebben.

CRASHES UIT HET VERLEDEN

Iedereen kent de *dot-com crash* en de *economische crisis* van 2008/2009. Die periodes waren voor veel beleggers desastreus. Niet alleen door de daling van de markt, maar ook de onzekerheid die het met zich meebracht.

De Nasdaq daalde tijdens de *dot-com-bubble* tussen 2000 en 2002 met bijna -80%! De grootste bubbel zat hem in technologie-aandelen. Maar ook de S&P500 daalde in dezelfde periode met bijna -50%.

Tijdens de Great Financial Crisis van 2008 daalde de S&P500 met bijna -60% en de Nasdaq verloor -55%. Alweer een halvering of erger. Dat doet natuurlijk enorm veel pijn.

Maar hoe zeer het ook pijn deed voor beleggers, je hebt pas verlies als je verkoopt. En dat deden helaas ook velen. Precies op het verkeerde moment, toen het sentiment op z'n laagst was.

Overigens deed de Amsterdamse beurs (AEX) het niet veel beter. Die verloor tijdens de dot-com-crash bijna -70% en pakweg acht jaar later -65%.

Er lijkt dus geen ontkomen aan zo'n crash. Vroeg of laat komt hij. Recenter hebben we ook al een dergelijke crash gezien. In maart 2020 verloor de AEX zo'n -40%, de Nasdaq iets meer dan -30% en de S&P500 -35%. En in 2022 voltrok zich wederom een daling, waarbij veel aandelen maar liefst tot 70% van hun koerswaarde verloren en veel beurzen na een half jaar zo'n -20% lager stonden.

PANIEK

Tuurlijk, dat doet enorm veel pijn. Niemand kijkt graag tegen verlies aan. Maar wat het erger maakt is de berichtgeving rondom dit soort dalingen / crashes. Het hele nieuws staat er vol mee, overal hoor je mensen schreeuwen en paniek overheerst.

Met de huidige staat van Social Media wordt deze paniek tevens enorm uitvergroot. Er lijkt geen ontkomen aan op Facebook,

Instagram, Twitter, TikTok en welk platform dan ook. Iedereen deelt z'n ellende en zoekt bevestiging dat het goed komt. De voorspellingen vliegen je om de oren.

Maar het is wat ons betreft grotendeels zinloos: niemand weet het en extreme emoties zijn enorm schadelijk voor de mentale staat waarin je rationele beslissingen moet kunnen maken. Zodra de dalingen zo fors zijn en de paniek zo extreem, dan kun je als belegger drie dingen doen:

1. In paniek alles verkopen
2. Even niets doen
3. Vasthouden aan jouw eigen strategie

Het eerste is natuurlijk duidelijk: in paniek alles verkopen is in veel gevallen echt niet de manier om uit de ellende te komen. Vaak ben je te laat en heb je al een aanzienlijk verlies. Maar wat nog schadelijker is: door extreme emoties en angst om alles te verliezen, zul je waarschijnlijk niet snel weer instappen. En dan mis je de rit omhoog voor een groot deel, omdat je nog te bang bent dat het verder zal zakken.

Even niets doen is wellicht voor veel mensen met veel belegd vermogen de beste optie. Door jezelf even uit de paniek-modus te halen en de negatieve berichtgeving even te mijden, ben je wellicht beter in staat om rationeel als toeschouwer de markt te aanschouwen. Het voorkomt dat je verkeerde beslissingen maakt, op het verkeerde moment.

Nog beter natuurlijk, is om van tevoren een strategie te bedenken, waar je je in tijden van extreme situaties aan kunt houden. Een plan opstellen in goede tijden, wanneer je rustig en rationeel kunt

denken, gaat je helpen om het juiste te doen in emotionele *roller-coasters*.

WANNEER STOPT DE MARKT MET DALEN?

Wat ook goed is om in je achterhoofd te houden, is hoe lang de pijn duurt. Hoe lang het kan duren voordat de markt stopt met (extreem) dalen. Het hoofdstuk over toekomstige crashes is nog niet geschreven, maar we kunnen op basis van het verleden al wel een plaatje schetsen.

Neem de laatste drie grote crashes, exclusief die van 2022:

- Maart 2000 - Oktober 2002 (dot-com-bubble)
- Oktober 2007 - Maart 2009 (Great Financial Crisis)
- Februari - Maart 2020 (COVID-19 crash)

De periodes hierboven geven weer wanneer de top van de koersen waren en wanneer de markt klaar was met dalen. Het valt je misschien direct op dat de grootste en meest ellendige crashes van de afgelopen 25 jaar niet langer duurden dan 2,5 jaar. En dat de crash van 2020 slechts iets minder dan 2 maanden duurde, van de *top* tot de *bodem*.

Neem dit even goed in je op: de ergste crashes uit de meest recente geschiedenis duurden maximaal 2,5 jaar van de top naar de bodem. Is dat lang? Voor de een wel, de ander niet. Al voelt het voor iedereen waarschijnlijk als een eeuw, zodra we er midden in zitten.

Het hangt er vanaf hoe je erin staat:

- Heb je het geld nodig de komende jaren?
- Ga je met pensioen?
- Of ben je nog jong en in de opbouwfase van je vermogen?

Ok, dus maximaal 2,5 jaar van top naar de bodem. Maar dan zijn we er nog niet. Want, we willen ook kunnen inschatten hoe lang het duurt van de vorige top naar een volgende top. Dat is het punt waarop de markten (indexen) weer terug zijn op het punt van vóór de crash.

HET DUURT ALTIJD LANGER DAN JE WENST

Hier wordt het besef iets pijnlijker. De NASDAQ deed er maar liefst 15 jaar over om na de crash in 2000 weer op hetzelfde punt uit te komen. Veel bedrijven gingen failliet en keerden nooit meer terug. En dat gaf de index rake klappen.

Had je niets gedaan toen de beurs instortte in 2000 en ook verder niets meer ingelegd, dan stond je (kort door de bocht gezegd) na 15 jaar weer “break-even”. 15 jaar hopen en wachten op herstel: OUCH! De S&P500 deed het in 7 jaar, maar kreeg direct hierna weer een crash te verwerken (die van de Great Financial Crisis). En zo kunnen we nog wel even doorgaan.

KEER DE MARKT NIET DE RUG TOE

Je kunt er dus voor kiezen om niets te doen. Maar wat ons betreft is het toch echt zaak om te blijven beleggen in de markt. Zodoende hoef je niet 7-15 jaar te wachten om het *papieren verlies* goed te maken.

In slechte tijden koop je namelijk meer aandelen voor dezelfde maandelijks inleg, als vóór de crash. En zodoende krijg je een gemiddeld gunstigere koers en sta je sneller weer op winst, dan wanneer je helemaal nooit meer inlegt.

Natuurlijk hangt het ook af van de type beleggingen die je kiest. Beleg je in een Wereld ETF, dan beperk je de verliezen. Jouw ETF daalt en stijgt dan “met de markt” mee. Beleggen in individuele aandelen kan, daarentegen, soms leiden tot *permanent verlies*. Zoals velen al hebben ervaren. Veel bedrijven overleven geen twee enorme crashes en de koers herstelt zich vervolgens nooit meer.

De meeste beleggers denken dat ze slimmer zijn dan de markt en dat ze met hun kennis er sneller bovenop zijn dan anderen. Maar vraag jezelf eens af: hoeveel crashes hebben jij en de mensen om jou heen al doorleefd? Heel waarschijnlijk zijn er maar heel weinig mensen in staat te zullen doen wat het beste voor hun portfolio is, zodra we midden in een heftige crisis zitten.

DE OPBOUWFASE

Voor beginnende beleggers kan een crash aanvoelen als het meest ongunstige moment om gestart te zijn. En toch is het dat juist niet. Ja, de emoties zullen je even teveel worden met al die negatieve berichten en dalende koersen.

Maar voor iemand die net begint is het **JUIST** een mooie periode om te blijven beleggen. Je krijgt namelijk veel beleggingen voor een lagere koers dan voorheen. Zodoende bouw je jouw portfolio op tegen gunstigere koersen dan een jaar ervoor.

En persoonlijk zijn wij altijd blij met dit soort periodes. Ook wij ervaren het niet als prettig, maar we zijn er wel bewust van dat het in ons voordeel kan werken. Beleggingen tegen lage koersen kopen is immers veel logischer dan tegen hele hoge koersen. Je wilt zoveel mogelijk waarde kopen voor elke euro die je te besteden hebt.

Je wilt toch het liefst ook jouw kleding kopen met lagere prijzen, dan hogere prijzen? Je kunt dan voor jouw budget namelijk meer aanschaffen. De kwaliteit van die trui of jas wordt toch niet ineens minder, omdat de prijs daalt? Je krijgt hetzelfde, maar dan tegen een lagere prijs. Koop je alles met 50% korting, dan kun je twee keer zoveel doen met jouw geld dan voorheen.

En zo kun je het ook zien: in de opbouwfase wil je zo goedkoop mogelijk “inslaan”. En met een blik op de lange-termijn is het raadzaam om lagere koersen te wensen. Laat je dus niet van de wijs brengen door een crash. Juich het toe en blijf elke maand beleggen.

NAWOORD

Natuurlijk is er nog veel meer te vertellen over beleggen en je zult merken dat je er steeds meer in groeit. Al doende, leert men. Geef jezelf de tijd om ervaring op te doen. Overhaast niets en wen er rustig aan. Je hebt zeeën van tijd en niets hoeft morgen. Je hebt de eerste stap nu gezet en dat is het halve werk. Sta jezelf toe om fouten te maken. Liever klein dan groot, maar realiseer je dat elke belegger fouten maakt.

Ook wij maken nog heel veel fouten. Dat is de enige manier om echt te leren. Ga het dus niet uit de weg. Je kunt jezelf grijs lezen over beleggen, maar het zal in de praktijk toegepast moeten worden. Er zijn altijd wel dingen die misgaan. Zo drukken wij soms nog wel eens op de verkeerde knop of kopen de verkeerde belegging. Oeps. Even terug en herstellen. Kan gebeuren.

Laat je vooral niet verleiden om het te doen zoals anderen vinden dat je het moet doen. Advies aanhoren is prima, maar iedereen is anders en niemand zal de verantwoordelijkheid nemen als het bij jou fout gaat. Niet je vrienden, je familie en al helemaal niet de vele Social Media influencers.

Het is jouw reis, dus neem zelf de verantwoordelijkheid om het serieus genoeg te vinden. En geniet er vooral ook van! Niet iedereen zal er dezelfde lol uit halen, maar beleggen zonder een beetje lol erin te hebben is gewoon jammer. Je werkt immers aan je financiële toekomst en het proces mag onderweg ook leuk gevonden worden. Dat zorgt er ook voor dat je nieuwsgierig blijft.

Beleggen in crypto brengt risico's met zich mee. Je kunt (een deel van) je inleg verliezen.

Overzicht Inzicht

Écht investeren
in crypto

Beleg in crypto met praktische kennis,
persoonlijke begeleiding en een solide platform.
Ontmoet ons op amdax.com.

Vanzelfsprekend ga je verder op deze reis heel wat beleggingen tegenkomen waar je, naast een Wereld ETF, graag in zou willen beleggen. Bitcoin, goud, zilver, NFT's, grondstoffen, tech bedrijven, startups, wie zal het zeggen. Maar blijf voorlopig even vasthouden aan de basis: simpel is beter vol te houden. Maak het niet *te* snel, *te* groot en te complex. Uitbreiden kan altijd nog.

Heb je na het lezen van dit boek nog vragen of wil je meer weten en leren over beleggen, kijk dan even op onze website: delangetermijn.nl/beginners

Ideeën uitwisselen met andere beleggers? Kom dan bij de community op delangetermijn.nl/community

Heel veel succes en wij wensen je alle financiële vrijheid toe die je verdient!

Twan & Jasper
De Lange Termijn

